

قوانین علم نحو پر جامع، کافی، وافی 900ھ کے دینی مدرسوں پر پڑھائی جانے والی کتاب جو کہ قرآن و حدیث کی اعرابی غلطی سے بچنے کے لئے مدد و معاون ہے

شرح مائتہ عامل

مع مفید ترین حاشیہ

حل ترکیب کامل

فوائد نافعہ

جو کہ مدرسین اور طلباء کے لئے عجاہ نافعہ ہے

شارح شرح مائتہ عامل

شیخ النخوعاشق رسول عبدالرحمن بن نظام الدین احمد بن شمس الدین محمد

نور الدین جامی نقشبندی نور اللہ مرقدہ

وفات 18 محرم 898ھ 1503ء

ولادت 23 شعبان 817ھ 2 نومبر 1414ء

امام النخوعاشق عبدالقادر بن عبدالرحمن جرجانی شافعی

وفات
474ھ 1081ء

باہتمام احقر الانام محمد رمضان ضیاء الباروی مدرس جامعہ اسلامیہ خیر المعاد قلعہ کہنہ قاسم باغ ملتان

ادارہ ضیاء السنۃ مسجد شاہ سلطان کالونی ریلوے روڈ ملتان

ناشر

قوانین علم نحو پر جامع، کافی، وافی 900ھ سے دینی مدارس میں پڑھائی جانے والی کتاب جو کہ قرآن و حدیث کی اعرابی غلطی سے بچنے کے لئے مدد و معاون ہے

شرح مائتہ عامل

مع مفید ترین حاشیہ

حل ترکیب کامل

فوائد نافعہ

جو کہ مدرسین اور طلباء کے لئے عجاہ نافعہ ہے

شارح شرح مائتہ عامل

شیخ انخو عاشق رسول عبدالرحمن بن نظام الدین احمد بن شمس الدین محمد

نور الدین جامی نقشبندی نور اللہ مرقدہ

وفات 18 محرم 898ھ 1503ء

ولادت 23 شعبان 817ھ 2 نومبر 1414ء

وفات
1081ھ

امام انخو عبدالقادر بن عبدالرحمن جرجانی شافعی

مصنف مائتہ عامل

باجتہام احقر الانام محمد رمضان ضیاء الباروی مدرس جامعہ اسلامیہ خیر المعاد قلعہ کہنہ قاسم باغ ملتان

ناشر ادارہ ضیاء السنۃ مسجد شاہ سلطان کالونی ریلوے روڈ ملتان

نیز معروف بلام عهدتاری مودرتا شفا
 معقت اول افضل غیر معرفت بسبب منیت
 آں که مضات الیه از مین مضات بسبب
 معیت بلام عهدتاری الیه نظر مضات
 مضات یعنی افضل مضات الیه از مضات
 موصوف باضفات موقور نمودید الیه
 شرف مضات معیت بلام عهدتاری الیه
 الیه مضات باضفات الیه را بنمایان
 مضات موصوف باضفات الیه را بنمایان
 مضات موصوف باضفات الیه را بنمایان

الامام افضل علماء الانام عبد القاهر
صفت اول ۱۲ صفت ثانی ۱۲ صفت ثانی ۱۲ صفت ثانی ۱۲ صفت اول ۱۲

ابن عبد الرحمن الجرجاني سقى الله
 نفعاً بغير كاه وديار و علم أمد الف اوار كتاب بيفيد ١٢ اش
 صحت ١٢
 جلد و عالميه متر ١٢
 صحت ١٢

ثَرَاهُ وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَتَوَاهُ مِائَةً عَامِلٍ
 ٩ مفعول به ١٢ فعل فاعل و در دستر ١٣ خبر ان ١٢

[illegible][illegible][illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

عقود و
اعراض تقاضی یا بود
منسوب بقدری صفات
منسوب بمسب و متصل
مخبر و معانی
صفات باضافه
فعل با افعال
اش این معطوف
ان مثل جمله اولی
این جمله هم
شبهه و کلام
نست ۱۲

۲-۲-۲-۱۰
۲-۸-۱۵۴۱

کتاب الفونیکس

۵

الفونیکس الاول

حروف تجرالا سرفقط وتسسه حروفا
تجر موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ نعل موصوف ۱۲ موصوف ۱۲

جارت وهی سبعة عشر حرفا الباء
موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲

لا لصادق وهوا اتصال الشئ بالشيء اما
موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲

حقيقة نحويه داء واما حجازا نحو مر تنبيه
موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲

اي التصق مروى بمكان يقرب منه
موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲

الفونیکس الاول
موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲

الفونیکس الاول
موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲

الفونیکس الاول
موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲ موصوف ۱۲

۱-۸-۱۰

۱۱-۱۰-۱۱

9-9-1
9-1-11

تیر خضر بنی به ستم مفعول بر فلان دشمنان جو جو فدا یه خبره ملحقه ۱۱ **الحله** قوله التسلیم شان مملکت و حکم و مرید الیه خود در تر اکیب ۱۱ **الحله** قوله تجرید فرستاده انفعوبه لقتال است ۱۲ مع سابق سطوح ۱۳

[illegible]

وَلَقَسْمٌ خَوَّيَّا لِلَّهِ لَا فَعَلْنَ كُنْ أَفَافَافَ

فخر و اعتبار عطف ۱۲ - متعلق با قسم ۱۳ - جواب قسم ۱۲ -
در بعضی نسخ موجود است و در شرح معتبر یافته نشد ۱۴

لَا سَتَعُطَافَ نَحْوًا جَمِ بَزْدَ لِلْظُرْفِيَةِ نَحْوًا

زَيْدٌ بِالْبَدَلِ لِلزُّيَادَةِ نَحْوُ قَوْلِهِ تَعَالَى وَلَا
مُتَعَلِّقٌ بِكُلِّ مَا فِي خَبَرِ ١٢

تَلَفُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَاللَّهُ

لا اختصاص نحو الجمل للفرس وللزباد
تعلق ثابت وافر
بشما ۱۲ اضم پوشش متور ۱۲ متعلق ثابت خبر ۱۱ جزا غیر عطفا
کار محو متعلق بفعل ۱۲
بمحو حذف ۱۲

سُورَةُ الْكَافِرَاتِ ١٢ مفسر ١٢
فَكَمْ وَلِلتَّعْلِيلِ ١٤
فَبِالْآلَامِ وَالْأَسْفِ ١٢

[illegible][illegible]

التنوع
الاول حروف
الحجر

[illegible]

[illegible]

بن معرق بلام عهد غاری م فروع
لفظ غازی فعل یا غازی فعل غازی م فروع
قسم به جواب جمله انشائی است

التي مرفوع
اليه جواريا في ذل من
ميتة بالبركة في
مقار

۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۲
 ۱۳۰۳
 ۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸
 ۱۳۰۹
 ۱۳۱۰
 ۱۳۱۱
 ۱۳۱۲
 ۱۳۱۳
 ۱۳۱۴
 ۱۳۱۵
 ۱۳۱۶
 ۱۳۱۷
 ۱۳۱۸
 ۱۳۱۹
 ۱۳۲۰
 ۱۳۲۱
 ۱۳۲۲
 ۱۳۲۳
 ۱۳۲۴
 ۱۳۲۵
 ۱۳۲۶
 ۱۳۲۷
 ۱۳۲۸
 ۱۳۲۹
 ۱۳۳۰
 ۱۳۳۱
 ۱۳۳۲
 ۱۳۳۳
 ۱۳۳۴
 ۱۳۳۵
 ۱۳۳۶
 ۱۳۳۷
 ۱۳۳۸
 ۱۳۳۹
 ۱۳۴۰
 ۱۳۴۱
 ۱۳۴۲
 ۱۳۴۳
 ۱۳۴۴
 ۱۳۴۵
 ۱۳۴۶
 ۱۳۴۷
 ۱۳۴۸
 ۱۳۴۹
 ۱۳۵۰
 ۱۳۵۱
 ۱۳۵۲
 ۱۳۵۳
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۵
 ۱۳۵۶
 ۱۳۵۷
 ۱۳۵۸
 ۱۳۵۹
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱
 ۱۳۶۲
 ۱۳۶۳
 ۱۳۶۴
 ۱۳۶۵
 ۱۳۶۶
 ۱۳۶۷
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۹
 ۱۳۷۰
 ۱۳۷۱
 ۱۳۷۲
 ۱۳۷۳
 ۱۳۷۴
 ۱۳۷۵
 ۱۳۷۶
 ۱۳۷۷
 ۱۳۷۸
 ۱۳۷۹
 ۱۳۸۰
 ۱۳۸۱
 ۱۳۸۲
 ۱۳۸۳
 ۱۳۸۴
 ۱۳۸۵
 ۱۳۸۶
 ۱۳۸۷
 ۱۳۸۸
 ۱۳۸۹
 ۱۳۹۰
 ۱۳۹۱
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۳
 ۱۳۹۴
 ۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸
 ۱۴۵۹
 ۱۴۶۰
 ۱۴۶۱
 ۱۴۶۲
 ۱۴۶۳
 ۱۴۶۴
 ۱۴۶۵
 ۱۴۶۶
 ۱۴۶۷
 ۱۴۶۸
 ۱۴۶۹
 ۱۴۷۰
 ۱۴۷۱
 ۱۴۷۲
 ۱۴۷۳
 ۱۴۷۴
 ۱۴۷۵
 ۱۴۷۶
 ۱۴۷۷
 ۱۴۷۸
 ۱۴۷۹
 ۱۴۸۰
 ۱۴۸۱
 ۱۴۸۲
 ۱۴۸۳
 ۱۴۸۴
 ۱۴۸۵
 ۱۴۸۶
 ۱۴۸۷
 ۱۴۸۸
 ۱۴۸۹
 ۱۴۹۰
 ۱۴۹۱
 ۱۴۹۲
 ۱۴۹۳
 ۱۴۹۴
 ۱۴۹۵
 ۱۴۹۶
 ۱۴۹۷
 ۱۴۹۸
 ۱۴۹۹
 ۱۵۰۰
 ۱۵۰۱
 ۱۵۰۲
 ۱۵۰۳
 ۱۵۰۴
 ۱۵۰۵
 ۱۵۰۶
 ۱۵۰۷
 ۱۵۰۸
 ۱۵۰۹
 ۱۵۱۰
 ۱۵۱۱
 ۱۵۱۲
 ۱۵۱۳
 ۱۵۱۴
 ۱۵۱۵
 ۱۵۱۶
 ۱۵۱۷
 ۱۵۱۸
 ۱۵۱۹
 ۱۵۲۰
 ۱۵۲۱
 ۱۵۲۲
 ۱۵۲۳
 ۱۵۲۴
 ۱۵۲۵
 ۱۵۲۶
 ۱۵۲۷
 ۱۵۲۸
 ۱۵۲۹
 ۱۵۳۰
 ۱۵۳۱
 ۱۵۳۲
 ۱۵۳۳
 ۱۵۳۴
 ۱۵۳۵
 ۱۵۳۶
 ۱۵۳۷
 ۱۵۳۸
 ۱۵۳۹
 ۱۵۴۰
 ۱۵۴۱
 ۱۵۴۲
 ۱۵۴۳
 ۱۵۴۴
 ۱۵۴۵
 ۱۵۴۶
 ۱۵۴۷
 ۱۵۴۸
 ۱۵۴۹
 ۱۵۵۰
 ۱۵۵۱
 ۱۵۵۲
 ۱۵۵۳
 ۱۵۵۴
 ۱۵۵۵
 ۱۵۵۶
 ۱۵۵۷
 ۱۵۵۸
 ۱۵۵۹
 ۱۵۶۰
 ۱۵۶۱
 ۱۵۶۲
 ۱۵۶۳
 ۱۵۶۴
 ۱۵۶۵
 ۱۵۶۶
 ۱۵۶۷
 ۱۵۶۸
 ۱۵۶۹
 ۱۵۷۰
 ۱۵۷۱
 ۱۵۷۲
 ۱۵۷۳
 ۱۵۷۴
 ۱۵۷۵
 ۱۵۷۶
 ۱۵۷۷
 ۱۵۷۸
 ۱۵۷۹
 ۱۵۸۰
 ۱۵۸۱
 ۱۵۸۲
 ۱۵۸۳
 ۱۵۸۴
 ۱۵۸۵
 ۱۵۸۶
 ۱۵۸۷
 ۱۵۸۸
 ۱۵۸۹
 ۱۵۹۰
 ۱۵۹۱
 ۱۵۹۲
 ۱۵۹۳
 ۱۵۹۴

و اما در
که علی از اعراب بخار و
چون معلوم شد فعل با نعل
تاریخی ثابت البیروت فعل الی جابر
نقلی متعلق فعل الی جابر
نقلی متعلق فعل الی جابر

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

برای این که در هر روز
نقضا جابر با محو و ذکر
باید از تنهایی غایت الگویت با ال نالنگ
فعل فعل با فاعل هر دو
و در هر روز مضارع را با بی
و در هر روز مضارع را با بی

منافع
محروقات

الاول

(Handwritten notes at bottom right)

وَقَدْ أَخَذْتُ نَسْلَ بَازِلٍ مِنْ جَارِ بَزْدِ
كُلَّامِ السَّيِّئِمْ فِيمَنْ مَعَهُ كَلَامُ بَزْدِ

بیتنا فی حق او فخر
اسم سید شکر مراد فقط است و عبد الباقی
تقدیر الیوم بعد از آنکه از آنجا که
عبد الباقی

مفسر حوزة فقهية
نظام معارف
مفسر حوزة فقهية
نظام معارف

کوشته که من او را
بدانیت از سبقت عشر و دهها
مستوفات واقع مستند معضد باشد
بعض احکام آنها را ازین
مهم تشریح می‌نویس

مفسر بالکسر مضارع بالفتح بالضم
مضارع بالکسر مضارع بالفتح بالضم
مضارع بالکسر مضارع بالفتح بالضم
مضارع بالکسر مضارع بالفتح بالضم

معالي حرمود
آل قولا لاصالح مثله دودا لاصالح
بافطی بی الصالح مثله دودا لاصالح
برکات قول آینه دار دنیا که
بوی تقدیر دارد بی که
بوی تقدیر دارد بی که
بوی تقدیر دارد بی که

۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

محبت
۳-۹-۲۰۱۰
۲-۱۰-۱۳۴۰

فَحَقُّوْهُ تَعَالٰی وَلَا تَنَاكُلُوْا اَمْوَالَهُمْ
 فَعَلَّ بِمَا قَاتَلْ ۱۲ قَوْلُهُ تَعَالٰی وَلَا تَنَاكُلُوْا اَمْوَالَهُمْ
 مَقْوُودُ قَوْلِ ۱۲ مَقْفُوفٌ بِمَا قَاتَلْ ۱۲ مَقْفُوفٌ بِمَا قَاتَلْ ۱۲

اِلَى اَمْوَالِكُمْ اِیْ مَعَ اَمْوَالِكُمْ
 مَقْفُوفٌ بِمَا قَاتَلْ ۱۲ مَقْفُوفٌ بِمَا قَاتَلْ ۱۲ مَقْفُوفٌ بِمَا قَاتَلْ ۱۲

~~الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية~~

[illegible]

الحق

نحو قوله تعالى ثم اقموا الصيام الى

اللَّيْلِ وَحَتَّى لَانتِهَاءِ الْغَايَةِ فِي الزَّوَالِ

نحو نسيت الباردة حتى الصبح

وفي المكان نحو سرت البلد حتى

السوق وللمصاحبة نحو قرأت

وردي حتى الدعاء اي مع الدعاء وما

بعد ها قد يكون دخلا في حكم ما قبلها

نحو قوله تعالى ثم اقموا الصيام الى

اللَّيْلِ وَحَتَّى لَانتِهَاءِ الْغَايَةِ فِي الزَّوَالِ

نحو نسيت الباردة حتى الصبح

وفي المكان نحو سرت البلد حتى

السوق وللمصاحبة نحو قرأت

وردي حتى الدعاء اي مع الدعاء وما

بعد ها قد يكون دخلا في حكم ما قبلها

النوع الاول حروف

نحو قوله تعالى ثم اقموا الصيام الى

اللَّيْلِ وَحَتَّى لَانتِهَاءِ الْغَايَةِ فِي الزَّوَالِ

نحو نسيت الباردة حتى الصبح

وفي المكان نحو سرت البلد حتى

السوق وللمصاحبة نحو قرأت

وردي حتى الدعاء اي مع الدعاء وما

١٠-١٠-١٠

١١-١١-١١

مفسدات با لام و لون تا كيد فعل با فاعل ۱۳

النوع
الاول حروف
الجبر

19-1-4-1-1
10-11-184

بدھ
۲۵-۱۰-۲۰۶
۱۱-۱۱-۱۳۳۱

والكاف للتشبيه ^{٥٢} مخوزيد ^{٥٣} كالأسد ^{٥٤}

قد تكون زائدة نحو قوله تعالى ليس
 ای میزید در دستر اسم بكون ۱۲ خبر بكون ۱۲

کمیله شیء و مد مند ابتداء الغایة
 خبر مقدم ۱۲ اسم فاعل ۱۳ مبتدا ۱۴ مفعول ۱۵ جار مجرور متعلق بنیابتان مقدره خبر ۱۶

في الزمان الماضي نحو ما رأيتك من
مطلع ١٣٢٤
مطلع ١٣٢٤

يوم الجمعة أو منذ يوم الجمعة أي ابتداءً من
 موطوف برنديم الجمعة ١٣ حرف لغوية ١١ مضاف

رؤيتي اياه كان يوم الجمعة الى الان

[illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

[illegible]

وقد تكونان بمعنى جميع المدة نحو ما رأيته

فعل ناقص بـ ^{١٢} وكونان ^{١٣} متعلقان بـ ^{١٤} خبر

من يومين او منذ يومين الى جميع مدة

مضارع ^{١٢} حرف تفسير ^{١٣} متعلقان بـ ^{١٤} متعلقان بـ ^{١٥}

انقطاع رؤيتي اياه يومان ورأى

مضارع ^{١٢} بوسه ^{١٣} متعلقان بـ ^{١٤} خبر جميع ^{١٥} متعلقان بـ ^{١٦}

للتقليل ولا يكون مجرورها لانكره موصوفة

جار مجرور متعلق بـ ^{١٢} اكم يكون ^{١٣} متعلقان بـ ^{١٤} متعلقان بـ ^{١٥}

ولا يكون متعلقه الا فعلا ماضيا نحو رب

عطف ^{١٢} اكم يكون ^{١٣} خبر يكون ^{١٤} متعلقان بـ ^{١٥} متعلقان بـ ^{١٦}

رجل كريم لقيت وقد تدخل على الضمير

فعل ناقص ^{١٢} خبر يكون ^{١٣} وادب ^{١٤} متعلقان بـ ^{١٥} متعلقان بـ ^{١٦}

ولا يكون تمييزه لانكره موصوفة

فعل ناقص ^{١٢} خبر يكون ^{١٣} وادب ^{١٤} متعلقان بـ ^{١٥} متعلقان بـ ^{١٦}

وقد نكونان بمعني جميع المدّة نحو ما رأيتّه
فعل ناقص يا هم ١٢ متعلق بنائبين خبر ١٣ مفسر ١٤

فَذِ يَوْمِنا وَ مَذِ يَوْمِنا اَكْثَرُ جَمِيعِ مَدَّةِ

انقطاع رؤیتی ایاه یومان و رب
 مفاتیح الایضفات
 بوسه یا ۱۲
 تفعل بر رویت ۱۲
 خبر جمیع ۱۲
 مبتدا ۱۲

للتقليل ولا يكون مجرورها لانكره وجوه
 جار مجرور متعلق بانه ثابت ج ١٢
 اكم يكون ١٣
 متقد باصفت خبر يكون ١٤

ولا يكون متعلقه إلا فعلا ماضيا نحو ربنا
 أم يكون ١٣ خبر كونه ١٢
 عطف بـ لا يكون سابق وترتيبش مثل ترتيب آیدم
 بفعل ماضٍ لوقت ١١

رجل كريم لقيت وقد تدخل على الضمير الميم
ولا يكون تميزه إلا نكرة موصوفة

[illegible]

42-10-4
 42-11-4

اعلم انه لا بد للقسم من الجواب فان كان

فعل باقاعل ١٣ بتاويل مفرد مفعول ١٢

جوابه جملة اسمية فان كانت مثبتة

ان تكون مصدرية بان او لام الابتداء

اي الجملة الاسمية المثبتة ١٣

نحو والله ان زيدا قائم والله لزيد قائم

بما هو مفعول ١٣ ان بانه مفعول ١٢ قائم خبر جواب قسم ١٢

وان كانت منفية كانت مصدرية

جاء ١٣

شرط عطف بلفظ ان كانت

بما ولا وان مثل والله ما زيد قائما

ان ١٢

تعلق بصدرة ١٣ نافية ١٣

والله لا زيد في الدار ولا عمرو

تعلق بنائب الجواب

اعلم انه لا بد للقسم من الجواب فان كان
فعل باقاعل ١٣ بتاويل مفرد مفعول ١٢
جوابه جملة اسمية فان كانت مثبتة
ان تكون مصدرية بان او لام الابتداء
اي الجملة الاسمية المثبتة ١٣
نحو والله ان زيدا قائم والله لزيد قائم
بما هو مفعول ١٣ ان بانه مفعول ١٢ قائم خبر جواب قسم ١٢
وان كانت منفية كانت مصدرية
جاء ١٣
شرط عطف بلفظ ان كانت
بما ولا وان مثل والله ما زيد قائما
ان ١٢
تعلق بصدرة ١٣ نافية ١٣
والله لا زيد في الدار ولا عمرو
تعلق بنائب الجواب

النوع
الاول
حروف
الجم

اعلم انه لا بد للقسم من الجواب فان كان
فعل باقاعل ١٣ بتاويل مفرد مفعول ١٢
جوابه جملة اسمية فان كانت مثبتة
ان تكون مصدرية بان او لام الابتداء
اي الجملة الاسمية المثبتة ١٣
نحو والله ان زيدا قائم والله لزيد قائم
بما هو مفعول ١٣ ان بانه مفعول ١٢ قائم خبر جواب قسم ١٢
وان كانت منفية كانت مصدرية
جاء ١٣
شرط عطف بلفظ ان كانت
بما ولا وان مثل والله ما زيد قائما
ان ١٢
تعلق بصدرة ١٣ نافية ١٣
والله لا زيد في الدار ولا عمرو
تعلق بنائب الجواب

١٠-١-٢٨
١٩-١١-٣١

اعلم انه لا بد للقسم من الجواب فان كان
فعل باقاعل ١٣ بتاويل مفرد مفعول ١٢
جوابه جملة اسمية فان كانت مثبتة
ان تكون مصدرية بان او لام الابتداء
اي الجملة الاسمية المثبتة ١٣
نحو والله ان زيدا قائم والله لزيد قائم
بما هو مفعول ١٣ ان بانه مفعول ١٢ قائم خبر جواب قسم ١٢
وان كانت منفية كانت مصدرية
جاء ١٣
شرط عطف بلفظ ان كانت
بما ولا وان مثل والله ما زيد قائما
ان ١٢
تعلق بصدرة ١٣ نافية ١٣
والله لا زيد في الدار ولا عمرو
تعلق بنائب الجواب

ووالله إن زيد قائم وإن كان جوابه

مفعول ناقص ۱۲ اسم ۱۱ القسم ۱۲

جملة فعلية فان كانت مثبتة كانت

موصوف باصفت خبر ۱۲

مصدرة باللام وقد وباللام وحده مثل

اسم مفعول خبر ۱۲ حال یا مفعول خبر ۱۲

والله لقد قام زيد والله كلفنكذا وانكأنت

مفعول تام جواب قسم ۱۲ تركيز مثل سابق ۱۲ ۱۲ جملته ۱۲

منفية فان كانت فعلا ماضيا كانت مصدرة

اسم المبتدأ ۱۲ خبر ۱۲

بما مثل والله ما قام زيد وإن كانت فعلا

المبتدأ ۱۲

مضارعاً كانت مصدرة بما ولأولن

المبتدأ ۱۲

النوع
الاول حروف
الجم

ووالله إن زيد قائم وإن كان جوابه مفعول ناقص ۱۲ اسم ۱۱ القسم ۱۲ جملة فعلية فان كانت مثبتة كانت موصوف باصفت خبر ۱۲ مصدرة باللام وقد وباللام وحده مثل اسم مفعول خبر ۱۲ حال یا مفعول خبر ۱۲ والله لقد قام زيد والله كلفنكذا وانكأنت مفعول تام جواب قسم ۱۲ تركيز مثل سابق ۱۲ ۱۲ جملته ۱۲ منفية فان كانت فعلا ماضيا كانت مصدرة اسم المبتدأ ۱۲ خبر ۱۲ بما مثل والله ما قام زيد وإن كانت فعلا المبتدأ ۱۲ مضارعاً كانت مصدرة بما ولأولن المبتدأ ۱۲

۵۲
۳-۱۱-۲۰۱۰
۲۵-۱۱-۳۱

مثل والله ما فعل كن والله لا فعل كن

كن او والله لن افعل كن او قد يكون جواب

القسم وفان كان قبل القسم جملة

كالجملة التي وقعت جواب مثل زيد علم والله

اي والله ان زيدا عالم او كان القسم واقعا

بين الجملة المذكورة مثل زيد

والله عالم اي والله ان زيدا عالم

النوع الاول حروف الجبر

حجرات ١-١١-٢٤

١-١١-٢٤

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including various grammatical and linguistic observations.

Main body of handwritten notes surrounding the central printed text, providing detailed commentary and examples.

Handwritten marginal notes on the right side of the page.

وَحَاشَا وَخَلَا وَعَدَا كُلُّ أَحَدٍ مِنْهَا

للاستثناء مثل ما جاء في القوم حاشا
 جارح ودر شلاق محاروف خبر ۱۲ فعل ۱۳ ۱۴

زيد و خلا زید و عد زید و قال بعضهم

ان الاسماء الواقع بعد هايكون منصوعا على

المفعولية فحينئذ تكون هذه الالف افعلا

والفاعل فيها ضير مستند اعماف امثال المذكور

فَمَعْنَى جَاءَ فِي الْقَوْمِ حَاشَا زَيْدًا وَخَالِ زَيْدًا وَعَدَمُ

النوع
الاول حروف
الحجر

اولاً لئلا يظن ان هذا هو الحق
 الثاني لئلا يظن ان هذا هو الحق
 الثالث لئلا يظن ان هذا هو الحق
 الرابع لئلا يظن ان هذا هو الحق
 الخامس لئلا يظن ان هذا هو الحق
 السادس لئلا يظن ان هذا هو الحق
 السابع لئلا يظن ان هذا هو الحق
 الثامن لئلا يظن ان هذا هو الحق
 التاسع لئلا يظن ان هذا هو الحق
 العاشر لئلا يظن ان هذا هو الحق

بمقرر مضاف عالیہ باقی ظاہر ۱۲

واذا وقعت خا وعا بعد ما مثل خلا

لغة شرطية ١٢ جمل قطعية شرطية ١٣ فعل ناقص ١٤ مفعول فيه ١٥

زيبا وعا زيدا او في صدر الكلام مثل خا

فعل ناقص ١٢ باعتبار عطف متعلق بفعل ١٣

البيت زيدا وعا القوم زيدا تعينا للفعلية

أما هي زيدا ١٢ تمام و زكر و زيدا ١٣ مفعول ١٤ متعلق بفعل ١٥

النوع الثاني

مفعول صفت مبتدأ ١٢

الحروف المشبهة بالفعل وهي تدخل على

خبر ١٢ متعلق بمشبهة ١٣ مبتدأ ١٤ مفعول خبر ١٥

المبتدأ والخبر تنصب للمبتدأ وترفع

ويسمى خبرا ١٢ ويسمى مبتدأ ١٣

الخبر وهي ستة حروف

مبتدأ ١٢ خبر ١٣

النوع الثاني الحروف المشبهة بالفعل

Handwritten marginal notes in Arabic script, providing detailed grammatical analysis and examples for the main text. The notes are written in a cursive style and cover the left and top margins of the page.

نكح ١١-١٠ ١٢-٣١

لضم

١٣-١١-١٠ ١٤-١٢-٣١

11.1 Introduction

ان الاول يستعمل في الممكنات كما مر

بالفعل

[illegible]

شماره مؤخر ۱۲، روزنامه واحد اجتماع بسویم ۱۲

مضاف مضى الى الفعل ١٢

مفتاح مضائق إلى ١٢

طبر ۱۶

بعد فطریہ خبر یہ سفت ۱۲ مومون صفت مغفوران ۱۳

[illegible][illegible][illegible]

الذکر -

YA-11-Y-10

Y1-14-1001

۲۸

اَنْ وَلِيَّكُمْ وَاذِنْ فَاِنَّكَ لَاسْتَقْبَالُ وَاَنْ

دخلت على الماضي فحواسلته أن ادخل

الجنة وإن دخلت الجنة وتسمى هذا مصداق

وَلَزُّنَا كَيْدَ نَفْسِ الْمُسْتَقْبِلِ مِثْلَ لَزُّنَانِي

وَأَصْلُهَا لَا أَنْ عِنْدَ الْخَيْلِ فَحَذَّافَةُ الْهَمْزَةِ

تخفيفاً فصلاً ثم خذ ألفاً لا تقبل

السَّائِكِينَ فَبَقِيَ لَكَ الْكِتَابُ

[illegible]

نفسه

1A-1E-1.

11-1-14

PL-14-1.

2. - 1 - 44

يَكُونُ قَابِلًا سَبِيًّا لِمَا بَعْدَهَا مِثْلُ اسْمِهَا
فعل فاعل ١٢

كَيْ ادْخَلَ الْجَنَّةَ فَإِنَّ اسْلَامَ سَبَبٍ لِدُخُولِ
مفعول فيه تقديره ١٢ فعل فاعل ١٢

الْجَنَّةُ وَاذَنْ لِلْجَوَارِ وَالْجَزَاءُ وَهُوَ لَا يَتَقَيَّنُ
مضارع ١٢ مبتدأ ١٢ با معطوف متعلق بنائب خبر ١٢

أَلَا فِي الزَّمَانِ الْمُسْتَقْبَلِ فَهِيَ لَا تَدْخُلُ أَلَا
موصوف باصفت مجرد ١٢

عَلَى الْفِعْلِ الْمُسْتَقْبَلِ مِثْلُ ذَنْ تَدْخُلُ
موصوف ١٢ عطف ١٢ نائبه ١٢ فعل فاعل ١٢

الْجَنَّةُ فِي جَوَابِ مَنْ قَالَ اسْلَمْتَ
مفعول فيه ١٢ متعلق بخلافه ١٢ فعل فاعل ١٢

النوع السادس

باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢
باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢
باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢

باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢
باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢
باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢

باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢
باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢
باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢

باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢
باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢
باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢

باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢
باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢
باصفت مجرد جار مجرور
باصفت متعلق ووجه تسميته
اشد فعل با فاعل
مفعول فيه تقديره ١٢
فعل فاعل ١٢

مثلاً لَمَّا يَضْرِبُ زَيْدٌ

حل
برای

النوع
السائوس المحرون
الجازمة

[illegible]

أى ما ضربت يد في شئ من الآزمنة الماضية

مجموع رسین ۱۲ مبین موصوف ۱۲ سفت ۱۲

وَلَا تُرَاكِبُ الْأَمْثِلَ هِيَ تَطْلُبُ لِتَفْعَلَ مَا عَنِ

الفاعل الغائب مثل يضرب أو عن الفاعل

ترکیب مثلہ ازما سبق ظاہر ۱۲

المتكلم مثل لا ضرباً لمن ضرباً أو عن المفعول

الغائب مثل **لِيُضْرَبْ** وعن المفعول المخاطب

مثل لتضرب او عن المفعول المتكلم مثل

لا ضَبَّ وَلَا نَرَىٰ وَهُوَ ضِدُّ لَامِ الْأَمْرِ

التی وہ ہے ضد کا

[illegible]

الطلب نزل الفعل افع من الفاعل الغائب أو
 تفسير هذا ١٢ تركيب به مثل سابق است ١٢
 ١٢ صوف ١٢
 ١٢ صفت ١٢

الطلب نزل الفعل افع من الفاعل الغائب أو

تفسير هذا ١٢ تركيب به مثل سابق است ١٢
 ١٢ صوف ١٢
 ١٢ صفت ١٢

المخاطب والمتكلم مثل لا يضرب ولا تضرب

تعلق بغير

ولا اضرب ولا تضرب أن وهي تدخل على

غير متبدا بحروف كحاصبا ما شد ١٢

الجملة الأولى تكون فعلية والثانية

أين جملة خبر ١٢

قد تكون فعلية وقد تكون اسمية وتسمى الأولى

وكيس من اسم سبق لها ١٢

نشرها والثانية جزاء فان كان الشرط والجزاء والشرط

نائب عن اسمي باعتبار عطف ١٢
 شرط ١٢
 باعطوفات اسم كان ١٢

وحده فعا مضارعا فتجزأ عن على سبيل الوجوب

سما فاعلا ١٢
 جزاء ١٢
 فاعل ١٢

الطلب نزل الفعل افع من الفاعل الغائب أو
 تفسير هذا ١٢ تركيب به مثل سابق است ١٢
 ١٢ صوف ١٢
 ١٢ صفت ١٢

المخاطب والمتكلم مثل لا يضرب ولا تضرب

ولا اضرب ولا تضرب أن وهي تدخل على

الجملة الأولى تكون فعلية والثانية

قد تكون فعلية وقد تكون اسمية وتسمى الأولى

نشرها والثانية جزاء فان كان الشرط والجزاء والشرط

وحده فعا مضارعا فتجزأ عن على سبيل الوجوب

الاساس الحروف
 المجازة

الطلب نزل الفعل افع من الفاعل الغائب أو
 تفسير هذا ١٢ تركيب به مثل سابق است ١٢
 ١٢ صوف ١٢
 ١٢ صفت ١٢

A
 (3)
 نسخة
 ١٩-٢-٢٠١١
 ١٥-٢-١٢٢

مشتغلة على معنى في تدخل على الفعلين
نظرا في غير واحد من غائب را جعلسی ۱۳۱۲

[illegible][illegible]

فخومن یکرمنی کرمه ای ز یکرمنی زید

اکرمه وان یکرمنی عمر و اکرمه و ما

وهولا یستعمل الا فی غیر ذوی العقول

غالباً فخوماً تشتراشترای آن لشتر

الفرس لشترالفرس و آن تشترا الثوب

اشترالثوب و ای و هولا یستعمل

الا فی ذوی العقول

النوع
السلع اسماء جوارم
المضاعف

Handwritten marginal notes in Persian script, including commentary and additional examples, surrounding the main text.

روزگار میرا بخت کہ واکا مقرر یوم

[illegible]

وتلزمه الاضافة مثل ^٢هم يضربون ^٣اضرب

ای آن یضربنی زیداً ضربہٗ آن یضربنی
شرط ۱۲ ج ۱۲ شرط ۱۲

عمر اضربه و مني و هو للزمان مثل متي

تَنْ هَبْ ذَهَبًا لِي أَنْ تَذْهَبَ الْيَوْمَ ذَهَبًا

اليوم ان تذهب غدا اذهب غدا وايتما

وَهُوَ لِلْبَّكَاءِ مِثْلُ آيَاتِنَا فَتَشِ أَمْشِ أَيْ

ان تمش الى المسبح امش الى المسبح

النوع

المضارع

نگہ -
۱۹-۷-۱۴۰۱
۱۷-۸-۱۴۰۱

12-1-10
 12-1-10

ان تنهب اليوم اذهب اليوم

[illegible][illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

النوع
السابع اسماء جوارم
المضارع

[illegible][illegible]

$\sim \text{Geo.}$
 $\mu_1 - \mu_2 - \mu_3$
 $\mu_1 - \mu_2 - \mu_3$

١-١-١٢

م بیشتر مکرر مذکور شد ۱۲ کوله ای ان نهیب الیوم آدمی حرف تفسیر بر تفسیر مکرر ان حرف شرط بشرط مذکور و طلبکار شرط و جزا نهیب مضارع مجزوم و جواب و

الاول لفظ عشرون او ثلثون
 اواربعون او خمسون او ستون او سبعون
 او ثمانون او تسعون اذ اركب مع احد
 او اثنين او ثلث او اربع او خمير او ست
 او سبع او ثمان او تسع فان كان الهمزة كرفطوق
 التزكي في لفظ احد اثنان مع عشر فنقول
 احد عشر جلا واثناعشر جلا بتذكير الجزئين

واضافت هي
 لفظ عشرون او ثلثون او اربعون او خمسون او ستون او سبعون او ثمانون او تسعون اذ اركب مع احد او اثنين او ثلث او اربع او خمير او ست او سبع او ثمان او تسع فان كان الهمزة كرفطوق التزكي في لفظ احد اثنان مع عشر فنقول احد عشر جلا واثناعشر جلا بتذكير الجزئين

الاول لفظ عشرون او ثلثون
 اواربعون او خمسون او ستون او سبعون
 او ثمانون او تسعون اذ اركب مع احد
 او اثنين او ثلث او اربع او خمير او ست
 او سبع او ثمان او تسع فان كان الهمزة كرفطوق
 التزكي في لفظ احد اثنان مع عشر فنقول
 احد عشر جلا واثناعشر جلا بتذكير الجزئين

خبر متبادلا خبر جلا اسمية خبرية جزاء شرط با جزاء شرطية مبنية ١٢

وان كان مؤنثا فتقول حدك عشرة

امراة واثننا عشرة امراة بتاينث

الجزعين وطريق تركيب غيرهما

الى تسع مع عشرا نقول في المذكر

ثلثة عشر رجلا واربعة عشر رجلا

الى تسعة عشر رجلا بتاينث الجزء

الاول وتذكر الجزء الثاني

النوع الثامن اسما وانما جنة للتكرار

Handwritten marginal notes in Arabic script, providing grammatical explanations and examples for the main text.

Handwritten marginal notes in Arabic script at the top of the page.

Handwritten marginal notes in Arabic script at the bottom of the page.

والاثنين لا في غيرها احد عشرون

رجلا واثنان وعشرون رجلا

بتن كبير الجزء الاول ان كان للميز

مؤنثا فتقول احك وعشرون امرأة

واثنان وعشرون امرأة بتاينث الجزء

الاول وفي تركيب غير الواحد الاثنين

الى تسع مع عشرين تقول في المميز المذكر

Handwritten marginal notes in Persian script, providing grammatical explanations and examples for the main text.

Main body of handwritten Persian text, likely a commentary or continuation of the main text, located to the right of the central column.

النوع الثامن اسماء راجعة للشكرات

[illegible]

ثَلَاثَةٌ وَعِشْرُونَ رَجُلًا وَارْبَعَةٌ وَعِشْرُونَ

رجلا بنتا نيت الجزء الاول وفي المميز

المؤنت ثلث وعشرون امرأة وأربع
 بمعطوف ذوالحال ١٢
 تميز ١٣

وعشرون امرأة بتن كبر الجزء الأول
نظر مستقر حال ۱۲

وَعَلَىٰ هَٰذَا الْقِيَاسُ إِلَىٰ تِسْعٍ وَتِسْعِينَ

وَالثَّانِي كَمَا مَعْنَاهُ عَلٰى مَبْنًى هُوَ عَلَى

أجلها استقرامية ان كان متضمنا المعنى الاستقرام

بنا علی بن حسین بر سران ائم و مجتهدین و روایت کرده و در جلد اول نقل کرده است ۱۱

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

۴۵

وهو ينصب لتمييز مثل كرجل ضربه

مبتدا ۱۲ فعل فاعل مفعول خبر ۱۳

والثاني خبرية ان لم يكن متضمنا لعنه

مبتدا ۱۴ خبر جزای مقدم ۱۵

الا ستفهام وهو ينصب للميزان كان

شرط مؤخر ۱۶ جزای مقدم ۱۷

بينهما فاصلة مثل كرجل ضربه

بسیار مذکور من مردان ۱۸ در میان کم و تیز ۱۹

وان لم تكن بينهما فاصلة فمما يركع

مبتدا ۲۰ خبر ۲۱ ای در میان کم و تیز ۲۲

بالاضافة اليه مثل كرجل ضربه

متعلق بمجرور ۲۳

وكم غلمان اشترى والثالث كائين

مبتدا ۲۴ خبر ۲۵

النوع
الثامن اسماء ذاتية
للشركات

و هو ينصب لتمييز مثل كرجل ضربه
والثاني خبرية ان لم يكن متضمنا لعنه
الا ستفهام وهو ينصب للميزان كان
بينهما فاصلة مثل كرجل ضربه
وان لم تكن بينهما فاصلة فمما يركع
بالاضافة اليه مثل كرجل ضربه
وكم غلمان اشترى والثالث كائين

وهو ينصب لتمييز مثل كرجل ضربه
والثاني خبرية ان لم يكن متضمنا لعنه
الا ستفهام وهو ينصب للميزان كان
بينهما فاصلة مثل كرجل ضربه
وان لم تكن بينهما فاصلة فمما يركع
بالاضافة اليه مثل كرجل ضربه
وكم غلمان اشترى والثالث كائين

وهو ينصب لتمييز مثل كرجل ضربه
والثاني خبرية ان لم يكن متضمنا لعنه
الا ستفهام وهو ينصب للميزان كان
بينهما فاصلة مثل كرجل ضربه
وان لم تكن بينهما فاصلة فمما يركع
بالاضافة اليه مثل كرجل ضربه
وكم غلمان اشترى والثالث كائين

وهو ينصب لتمييز مثل كرجل ضربه
والثاني خبرية ان لم يكن متضمنا لعنه
الا ستفهام وهو ينصب للميزان كان
بينهما فاصلة مثل كرجل ضربه
وان لم تكن بينهما فاصلة فمما يركع
بالاضافة اليه مثل كرجل ضربه
وكم غلمان اشترى والثالث كائين

ولا يكون متضمنا لمعنى الاستفهام
فعل ناقص غير مسمى ١٣

مثل عندى كذا رجلا
كناية از عدد وكم ١٢

النوع التاسع
موصوف صفت مبتدأ

اسماء تسمى اسماء الافعال وانما
مفعول ثانى ١٣

سميت باسماء الافعال لان معانيها
مفعول ثانى ١٣

افعال هي تسعة ستة منها موصوفة
مبتدأ ١٣

للام الحاضر وتنصب الاسم على المفعولية
مفعول ماضى ١٣

لا يكون متضمنا لمعنى الاستفهام
فعل ناقص غير مسمى ١٣
مثل عندى كذا رجلا
كناية از عدد وكم ١٢
النوع التاسع
موصوف صفت مبتدأ
اسماء تسمى اسماء الافعال وانما
مفعول ثانى ١٣
سميت باسماء الافعال لان معانيها
مفعول ثانى ١٣
افعال هي تسعة ستة منها موصوفة
مبتدأ ١٣
للام الحاضر وتنصب الاسم على المفعولية
مفعول ماضى ١٣

النوع التاسع
الافعال
موصوف صفت مبتدأ
اسماء تسمى اسماء الافعال وانما
مفعول ثانى ١٣
سميت باسماء الافعال لان معانيها
مفعول ثانى ١٣
افعال هي تسعة ستة منها موصوفة
مبتدأ ١٣
للام الحاضر وتنصب الاسم على المفعولية
مفعول ماضى ١٣

لا يكون متضمنا لمعنى الاستفهام
فعل ناقص غير مسمى ١٣
مثل عندى كذا رجلا
كناية از عدد وكم ١٢
النوع التاسع
موصوف صفت مبتدأ
اسماء تسمى اسماء الافعال وانما
مفعول ثانى ١٣
سميت باسماء الافعال لان معانيها
مفعول ثانى ١٣
افعال هي تسعة ستة منها موصوفة
مبتدأ ١٣
للام الحاضر وتنصب الاسم على المفعولية
مفعول ماضى ١٣

لا يكون متضمنا لمعنى الاستفهام
فعل ناقص غير مسمى ١٣
مثل عندى كذا رجلا
كناية از عدد وكم ١٢
النوع التاسع
موصوف صفت مبتدأ
اسماء تسمى اسماء الافعال وانما
مفعول ثانى ١٣
سميت باسماء الافعال لان معانيها
مفعول ثانى ١٣
افعال هي تسعة ستة منها موصوفة
مبتدأ ١٣
للام الحاضر وتنصب الاسم على المفعولية
مفعول ماضى ١٣

[illegible]

المفتوحة ولا بد لهذه الأسماء من فاعل

النوع
التاسع اسماء
الافعال

الحق سبحانه و تعالیٰ

مفسر ۱۳۵

عطف برزید ۱۲

ابتداء ۱۲

گذشت ۱۲

مصطفى البهي

مبتداً

[illegible][illegible][illegible]

خبرها وهي ثلاثة عشر فعلا الاول

فترفع الجزء الاول منها ويسمي

اسمها وتنصب الجزء الثاني منها ويسمي

خبرها وهي ثلاثة عشر فعلا الاول

وهي قد تكون زائدة مثل ان

من افضلهم كان زيدا وجينين

لا تفعل وقد تكون غير ائدة وهي

نحج على معينين ناقصة وتامة

نحوه من فروع لفظها فعل ناقص فيجوز ان

نحوه من فروع لفظها فعل ناقص فيجوز ان

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

فلا تختار الى الخبز فلا تكون ناقصة
غير مستتر اسم ١٢

وحيث تكون بمعنى ثبت مثل كان زيد
فعل ١٢ فاعل ١٣

اي ثبت زيد والثاني صا روهي
مبتدا ١٣ خبر ١٢

لا انتقل الى حقيقة
مشتق ١٢ فاعل ١٣

الى حقيقة اخرى نحو صا الطين خرفا
موصوف ١٢ صفت ١٣

او من صفة الى صفة اخرى مثل صا زيد
موصوف ١٢ صفت ١٣ اسم ١٢

غنيا وقد تكون تامة بمعنى الانتقال من مكان الى مكان
فعل ١٢ فاعل ١٣

فلا تختار الى الخبز فلا تكون ناقصة
غير مستتر اسم ١٢

وحيث تكون بمعنى ثبت مثل كان زيد
فعل ١٢ فاعل ١٣

اي ثبت زيد والثاني صا روهي
مبتدا ١٣ خبر ١٢

فلا تختار الى الخبز فلا تكون ناقصة
غير مستتر اسم ١٢

وحيث تكون بمعنى ثبت مثل كان زيد
فعل ١٢ فاعل ١٣

اي ثبت زيد والثاني صا روهي
مبتدا ١٣ خبر ١٢

لا انتقل الى حقيقة
مشتق ١٢ فاعل ١٣

الى حقيقة اخرى نحو صا الطين خرفا
موصوف ١٢ صفت ١٣

او من صفة الى صفة اخرى مثل صا زيد
موصوف ١٢ صفت ١٣ اسم ١٢

غنيا وقد تكون تامة بمعنى الانتقال من مكان الى مكان
فعل ١٢ فاعل ١٣

فلا تختار الى الخبز فلا تكون ناقصة
غير مستتر اسم ١٢

وحيث تكون بمعنى ثبت مثل كان زيد
فعل ١٢ فاعل ١٣

اي ثبت زيد والثاني صا روهي
مبتدا ١٣ خبر ١٢

فلا تختار الى الخبز فلا تكون ناقصة
غير مستتر اسم ١٢

[illegible]

[illegible][illegible][illegible]

وهي لتوقيت شيء بمدة ثبوت خبرها
 مبداء ١٢ متعلق ثابته خبر ١٣ متعلق لتوقيت ١٢

لا سمها فلا يد من ان يكون قبيلها
 متعلق ثبوت ۱۲ نفی جنس ۱۲
 اسم ۱۲ خبر ۱۲
 متعلق بوجود فاعل ۱۲
 متعلق بمفعول ۱۲
 متعلق بمفعول ۱۲
 متعلق بمفعول ۱۲

جملة فعلية أو اسمية نحو اجلس
اسم ظرفي يكون ١٣
مطوف أم يكون ١٣
ظرف فعلية ١٣

مادام زید جالساً وزید قائماً
فعل ناقص ۱۲ اسم ۱۲ خبر ۱۲
حجاب اسمیه ۱۲

عمر قائما والناسع مازال والعاشر

ما برح والحادى عشر ^{٢٤} ما انقلب والثانى
خبر ١٣ خبر ١٣ خبر ١٣

عشر ما فتح وعقد يقال ما فتأ وما افتأ

[illegible]

وكل واحد من هذه الافعال الاربعة

مضاف مضاف الیہ ۱۲ متعلق ثبات شدہ ۱۳ مفت موصوف کہ کل واحد بہت ۱۲

لَا اَمْرٌ ثَبُوتٌ خَيْرٌ هَلَا يَسْمَعُ مِنْ قَبْلِكَ

مفعول فیہ ثبوت ۱۲
مطلق بر ثبوت ۱۲

يَلْزَمُهَا النِّفَمُ مِثْلُ مَا زَالَ الرَّيْدُ عَامًا وَفَارِجًا

فَاعِلٌ ۱۲ فَعْلٌ ۱۲

زید صائمًا و صافئ عمر و فاضلاً و مائتلاً

اسم ۱۲ خبر ۱۲ فعل ۱۲ اسم ۱۲ خبر ۱۲ فعل ۱۲

بكر عاقلاً والثالث عشر ليس وحي

اسم ۱۲ فخر ۱۲ مبتدا ۱۲ خبر ۱۲

لنفسه مضمون الجملة في زمان الحال وقال

متعلق النبی مصدر ۱۲

بعضهم في كل زمان مثل ليس في فناء

مختلف ہوا یا اختیار

[illegible]

فقر برای اسم از دینیه
نقص برای اسم از ثروت
لذت و سوسوایا
لذت و سوسوایا
لذت و سوسوایا

[illegible]

باید مفرد منقول به ۱۲
قسم ان مفاف ۱۲
مبدل منه ۱۳
مبدل ۱۴

متعلق تعلیم ۱۲ خبر ۱۲ متعلق بجائز یا تقدیم ۱۲

خبر ۱۲ اسم ۱۳ غیر مقدم ۱۴ ابتدا مؤخر ۱۵ منقطع بمبدأ ۱۶

میتا ۱۲۱ متعلق مبتدا ۱۲۲ خبر ۱۲۳

عقوب بریس ۱۲

أى فقط ١٣ فعل ١٢ فاعل ١٢ مبتدأ

متعلق تقدیم ۱۲ ترکیبش گذشت ۱۲ خضر ۱۲ مستثنی ۱۲

تقدم القائلين اسم الله العظيم

کبریا و عبادت علیہ معصومه ۱۲

تفوع
لافعال
مقصود

باجارہ نقباء و صدقہ الیہ و نفقہ الیہ
نقلاً مضاف الیہ و نفقہ الیہ

[illegible]

مضاف الیه
مجید و جبار با هم
بافاعل و متعلق
نفس فعل به

فعل ناقص فاعله ناقص
فعل تام فاعله تام

نذیر یعنی اسم فاعل باشد چنانکه عقربیه

نقطة
بمنزلي أو المساجد
من أجل تقديم
العاشر
الن

[illegible]

پارسیان و یونانیان و رومیان و عجمیان و
عربان و اعرابان و قبطیان و نوبختیان و
فارسیان و گرجیان و ارمنیان و آذربایجان
و روسها و تاتاریان و ترکمانان و

مجلس جمعی تذکرہ نظام صفات و کمالات
مستوفی الیہ و احاطہ بہ

الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم
الذي هو كلام الله تعالى
الذي هو نور الله تعالى
الذي هو حياة الله تعالى
الذي هو نور الله تعالى
الذي هو حياة الله تعالى

مجلس علم مقدس یعنی اخبار و احکامی بر بر

باز غیر محکم مع فعل مقدر یعنی خبر و اسکی برین تقدیر یعنی اسم فاعل باشد چنانکه عشق ریب مذکر بشود و ما ضلیه مقرر شد ۱۲

[illegible][illegible]

نحوه تسمیه و تفسیر این کلمات و اصطلاحات در این کتاب مذکور است و هر کس بخواهد در این علم آشنایی یابد باید این کتاب را با دقت مطالعه کند و به هر کس که در این علم آشنایی یابد این کتاب را به دیگران توصیه کند.

لَدْخُولُ نَاءِ التَّائِيْتِ السَّاكِنَةِ فِيهِ نَحْوُ
مُتَعَلِّقٌ وَدُخُولٌ ۱۲

عَسَتْ وَغَيْرُ مَتَصَرِفٍ اِذَا لَيْشَتْ مِنْهُ
مُضَافٌ بِاضْطِافٍ اِلَيْهِ خَبَرٌ بَعْدَ خَبَرٍ ۱۲

مُضَارِعٌ وَاِسْمٌ فَاعِلٌ مَفْعُولٌ اَمْرٌ هُوَ
تَاكِيدٌ فاعِلٌ ۱۲

مَثَلًا وَعَمَلُهُ عَلَى نَوْعِ اَوَّلٍ اَنْ يَرْفَعُ
مَثَلًا ۱۲

اَلْاِسْمُ هُوَ فَاعِلُهُ وَيَنْصَبُ الْخَبَرُ وَيَكُونُ
مَقْدُودٌ ۱۲

خَبَرُهُ فَعْلًا مُضَارِعًا مَعَ اَنْ وَحَيْثُ تَنْ
حَالٌ يَأْتِي مَعَهُ ۱۲

يَكُونُ بِمَعْنَى قَارِبٍ نَحْوِ عَسَتْ زَيْدٌ اَنْ يَخْرُجَ
حَالٌ يَأْتِي مَعَهُ ۱۲

نحوه تسمیه و تفسیر این کلمات و اصطلاحات در این کتاب مذکور است و هر کس بخواهد در این علم آشنایی یابد باید این کتاب را با دقت مطالعه کند و به هر کس که در این علم آشنایی یابد این کتاب را به دیگران توصیه کند.

نحوه تسمیه و تفسیر این کلمات و اصطلاحات در این کتاب مذکور است و هر کس بخواهد در این علم آشنایی یابد باید این کتاب را با دقت مطالعه کند و به هر کس که در این علم آشنایی یابد این کتاب را به دیگران توصیه کند.

فَزَيْدٌ مَرْفُوعٌ بِأَنَّهُ اسْمُهُ وَفَاعِلُهُ أَنْ

مبتدا ۱۳
این جای مرفوعه دربر که در میان ذوالحال و حال واقع است ۱۲

يُخْرِجُ فِي مَوْضِعِ النِّصْبِ بِأَنَّهُ خَبْرٌ مُبَعْنٍ

خبر ۱۳
مفعول ۱۲
جمله حال ۱۴

قَارِبُ زَيْدٍ الْخُرُوجُ وَيَجِبُ أَنْ يَكُونَ

فعل ۱۳
فعل ۱۲
مفعول ۱۲
تباين مفعول فاعل ۱۴

خَبْرُهُ مُطَابِقًا لِاسْمِهِ فِي الْإِفْرَادِ وَالثَّنِيَةِ

اسم ۱۳
خبر بخبر ۱۲
معتوف عليه با معتوفات متعلق مطابقا ۱۴

وَالْجَمْعِ وَالتَّنْكِيرِ وَالثَّانِيَةِ لِحُوسِهِ

زَيْدٌ أَنْ يَقُومَ وَعَسَى الزَّيْدُ أَنْ

تباين مفعول خبر ۱۳

يَقُومُوا وَعَسَى الزَّيْدُونَ أَنْ يَقُومُوا

الانواع
الحاموي عشرة افعال
المقاربة

Handwritten marginal notes in Persian script are present throughout the page, providing grammatical analysis and examples for the main text. The notes are written in a cursive style and cover the margins of the page.

کفر و عداوت را بر کبریت دوستی با نهضت اسلامی بنا بر تجربه مجری می‌تواند با اجرای شرکت مخدوف ۱۲

مثلاً لم یکنے دیدیجی و لایکا دزیدییجی

وَأَنَّ دَخَلَ عَلَى كَا دَحْرُ النَّفَى

ففيه خلاف^{١٢} قال بعضهم إن حرف^{١٣}
جاء^{١٤} مبتدأ مؤخر^{١٥} فذا المال^{١٦}

النفي فيه مطلقاً يفيدُ معذرة النفي

وَقَالَ بَعْضُهُمْ إِنَّهُ لَا يَفِيدُ شَيْئًا
مَقُولُهُ تَالِ ۱۲ اِفْرَابِ ۱۳

الامثالث باق على حاله وقال بعضهم انه

لا يفيد الف في الماضي في المستقبل يفيد

[illegible][illegible][illegible]

راجع به اسمان است و منقول
 به که هر منسوب راجع به
 النخی است چنانچه خبر آن با
 هم و خبر چه اسمی منقول قال و
 باقی معلوم است **قوله** بی
 الاشیاء الخ لعل حرف عطفت بی
 بریکن و کرده خبر برای حرف
 التقای ساینس هرگاه منقول
 او منقول باشد برای آخر باید
 و اگر جمله بودی انتقال از
 یک جمله بخلاف دیگر که همانند

[illegible]

دواضات لامی مشاف باضافہ کیم سب سے کم عدد داری مدرسی سستی ازینر بسبب آنکہ سابق مذکور شدہ زان لفظ ایست مرنوع لفظ خبر ان اکم و ذہن نیز یہ خبر یہ مضویب محلا متعلی اصل بافاصل و مقول حلقہ تعلیمیہ خبر یہ مدنف تو ریاست الفکر و بدھ م:

[illegible]

والتَّالِثُ كَرِبٌ وَهُوَ رَفْعُ الْأَسْمَاءِ

جبر ۱۳ مهل ۱۲
کمزایای آن نیست
مبتدا ۱۲
جبر ۱۳
معدل ۱۲

وَيَصِدُّ الْخَيْرَ وَخَيْرُهُ يَجِيْ فَعَلًا مُّصَارَعًا

0 6 6 2

دائمًا بغیران شوکرب زید یخرج
معلق بحی ۱۲ فعل ۱۳ فاعل ۱۴

۱۹۱۹
 ۱۹۲۰
 ۱۹۲۱
 ۱۹۲۲
 ۱۹۲۳
 ۱۹۲۴
 ۱۹۲۵
 ۱۹۲۶
 ۱۹۲۷
 ۱۹۲۸
 ۱۹۲۹
 ۱۹۳۰
 ۱۹۳۱
 ۱۹۳۲
 ۱۹۳۳
 ۱۹۳۴
 ۱۹۳۵
 ۱۹۳۶
 ۱۹۳۷
 ۱۹۳۸
 ۱۹۳۹
 ۱۹۴۰
 ۱۹۴۱
 ۱۹۴۲
 ۱۹۴۳
 ۱۹۴۴
 ۱۹۴۵
 ۱۹۴۶
 ۱۹۴۷
 ۱۹۴۸
 ۱۹۴۹
 ۱۹۵۰
 ۱۹۵۱
 ۱۹۵۲
 ۱۹۵۳
 ۱۹۵۴
 ۱۹۵۵
 ۱۹۵۶
 ۱۹۵۷
 ۱۹۵۸
 ۱۹۵۹
 ۱۹۶۰
 ۱۹۶۱
 ۱۹۶۲
 ۱۹۶۳
 ۱۹۶۴
 ۱۹۶۵
 ۱۹۶۶
 ۱۹۶۷
 ۱۹۶۸
 ۱۹۶۹
 ۱۹۷۰
 ۱۹۷۱
 ۱۹۷۲
 ۱۹۷۳
 ۱۹۷۴
 ۱۹۷۵
 ۱۹۷۶
 ۱۹۷۷
 ۱۹۷۸
 ۱۹۷۹
 ۱۹۸۰
 ۱۹۸۱
 ۱۹۸۲
 ۱۹۸۳
 ۱۹۸۴
 ۱۹۸۵
 ۱۹۸۶
 ۱۹۸۷
 ۱۹۸۸
 ۱۹۸۹
 ۱۹۹۰
 ۱۹۹۱
 ۱۹۹۲
 ۱۹۹۳
 ۱۹۹۴
 ۱۹۹۵
 ۱۹۹۶
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۸
 ۱۹۹۹
 ۲۰۰۰
 ۲۰۰۱
 ۲۰۰۲
 ۲۰۰۳
 ۲۰۰۴
 ۲۰۰۵
 ۲۰۰۶
 ۲۰۰۷
 ۲۰۰۸
 ۲۰۰۹
 ۲۰۱۰
 ۲۰۱۱
 ۲۰۱۲
 ۲۰۱۳
 ۲۰۱۴
 ۲۰۱۵
 ۲۰۱۶
 ۲۰۱۷
 ۲۰۱۸
 ۲۰۱۹
 ۲۰۲۰
 ۲۰۲۱
 ۲۰۲۲
 ۲۰۲۳
 ۲۰۲۴
 ۲۰۲۵
 ۲۰۲۶
 ۲۰۲۷
 ۲۰۲۸
 ۲۰۲۹
 ۲۰۳۰
 ۲۰۳۱
 ۲۰۳۲
 ۲۰۳۳
 ۲۰۳۴
 ۲۰۳۵
 ۲۰۳۶
 ۲۰۳۷
 ۲۰۳۸
 ۲۰۳۹
 ۲۰۴۰
 ۲۰۴۱
 ۲۰۴۲
 ۲۰۴۳
 ۲۰۴۴
 ۲۰۴۵
 ۲۰۴۶
 ۲۰۴۷
 ۲۰۴۸
 ۲۰۴۹
 ۲۰۵۰
 ۲۰۵۱
 ۲۰۵۲
 ۲۰۵۳
 ۲۰۵۴
 ۲۰۵۵
 ۲۰۵۶
 ۲۰۵۷
 ۲۰۵۸
 ۲۰۵۹
 ۲۰۶۰
 ۲۰۶۱
 ۲۰۶۲
 ۲۰۶۳
 ۲۰۶۴
 ۲۰۶۵
 ۲۰۶۶
 ۲۰۶۷
 ۲۰۶۸
 ۲۰۶۹
 ۲۰۷۰
 ۲۰۷۱
 ۲۰۷۲
 ۲۰۷۳
 ۲۰۷۴
 ۲۰۷۵
 ۲۰۷۶
 ۲۰۷۷
 ۲۰۷۸
 ۲۰۷۹
 ۲۰۸۰
 ۲۰۸۱
 ۲۰۸۲
 ۲۰۸۳
 ۲۰۸۴
 ۲۰۸۵
 ۲۰۸۶
 ۲۰۸۷
 ۲۰۸۸
 ۲۰۸۹
 ۲۰۹۰
 ۲۰۹۱
 ۲۰۹۲
 ۲۰۹۳
 ۲۰۹۴
 ۲۰۹۵
 ۲۰۹۶
 ۲۰۹۷
 ۲۰۹۸
 ۲۰۹۹
 ۲۱۰۰
 ۲۱۰۱
 ۲۱۰۲
 ۲۱۰۳
 ۲۱۰۴
 ۲۱۰۵
 ۲۱۰۶
 ۲۱۰۷
 ۲۱۰۸
 ۲۱۰۹
 ۲۱۱۰
 ۲۱۱۱
 ۲۱۱۲
 ۲۱۱۳
 ۲۱۱۴
 ۲۱۱۵
 ۲۱۱۶
 ۲۱۱۷
 ۲۱۱۸
 ۲۱۱۹
 ۲۱۲۰
 ۲۱۲۱
 ۲۱۲۲
 ۲۱۲۳
 ۲۱۲۴
 ۲۱۲۵
 ۲۱۲۶
 ۲۱۲۷
 ۲۱۲۸
 ۲۱۲۹
 ۲۱۳۰
 ۲۱۳۱
 ۲۱۳۲
 ۲۱۳۳
 ۲۱۳۴
 ۲۱۳۵
 ۲۱۳۶
 ۲۱۳۷
 ۲۱۳۸
 ۲۱۳۹
 ۲۱۴۰
 ۲۱۴۱
 ۲۱۴۲
 ۲۱۴۳
 ۲۱۴۴
 ۲۱۴۵
 ۲۱۴۶
 ۲۱۴۷
 ۲۱۴۸
 ۲۱۴۹
 ۲۱۵۰
 ۲۱۵۱
 ۲۱۵۲
 ۲۱۵۳
 ۲۱۵۴
 ۲۱۵۵
 ۲۱۵۶
 ۲۱۵۷
 ۲۱۵۸
 ۲۱۵۹
 ۲۱۶۰
 ۲۱۶۱
 ۲۱۶۲
 ۲۱۶۳
 ۲۱۶۴
 ۲۱۶۵
 ۲۱۶۶
 ۲۱۶۷
 ۲۱۶۸
 ۲۱۶۹
 ۲۱۷۰
 ۲۱۷۱
 ۲۱۷۲
 ۲۱۷۳
 ۲۱۷۴
 ۲۱۷۵
 ۲۱۷۶
 ۲۱۷۷
 ۲۱۷۸
 ۲۱۷۹
 ۲۱۸۰
 ۲۱۸۱
 ۲۱۸۲
 ۲۱۸۳
 ۲۱۸۴
 ۲۱۸۵
 ۲۱۸۶
 ۲۱۸۷
 ۲۱۸۸
 ۲۱۸۹
 ۲۱۹۰
 ۲۱۹۱
 ۲۱۹۲
 ۲۱۹۳
 ۲۱۹۴
 ۲۱۹۵
 ۲۱۹۶
 ۲۱۹۷
 ۲۱۹۸
 ۲۱۹۹
 ۲۲۰۰
 ۲۲۰۱
 ۲۲۰۲
 ۲۲۰۳
 ۲۲۰۴
 ۲۲۰۵
 ۲۲۰۶
 ۲۲۰۷
 ۲۲۰۸
 ۲۲۰۹
 ۲۲۱۰
 ۲۲۱۱
 ۲۲۱۲
 ۲۲۱۳
 ۲۲۱۴
 ۲۲۱۵
 ۲۲۱۶
 ۲۲۱۷
 ۲۲۱۸
 ۲۲۱۹
 ۲۲۲۰
 ۲۲۲۱
 ۲۲۲۲
 ۲۲۲۳
 ۲۲۲۴
 ۲۲۲۵
 ۲۲۲۶
 ۲۲۲۷
 ۲۲۲۸
 ۲۲۲۹
 ۲۲۳۰
 ۲۲۳۱
 ۲۲۳۲
 ۲۲۳۳

والرابع اوسك وهو يرفع الاسم
مفعول به ١٣

عن أبي بصير عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال: من أحب الخير وخبره فحبا مضاعفاً

فائل ۱۳
مبتدا ۱۳
خبر ۱۳
موصوف ۱۳
صفت ۱۳

ان او بغير ان مثل او شك زيد ان

مضاف الیه ۱۲ اسم ۱۲ مفاد ۱۲

بجی اویچی و قال بعضہم ان

۱۳۱۳
 ۱۳۱۴
 ۱۳۱۵
 ۱۳۱۶
 ۱۳۱۷
 ۱۳۱۸
 ۱۳۱۹
 ۱۳۲۰
 ۱۳۲۱
 ۱۳۲۲
 ۱۳۲۳
 ۱۳۲۴
 ۱۳۲۵
 ۱۳۲۶
 ۱۳۲۷
 ۱۳۲۸
 ۱۳۲۹
 ۱۳۳۰
 ۱۳۳۱
 ۱۳۳۲
 ۱۳۳۳
 ۱۳۳۴
 ۱۳۳۵
 ۱۳۳۶
 ۱۳۳۷
 ۱۳۳۸
 ۱۳۳۹
 ۱۳۴۰
 ۱۳۴۱
 ۱۳۴۲
 ۱۳۴۳
 ۱۳۴۴
 ۱۳۴۵
 ۱۳۴۶
 ۱۳۴۷
 ۱۳۴۸
 ۱۳۴۹
 ۱۳۵۰
 ۱۳۵۱
 ۱۳۵۲
 ۱۳۵۳
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۵
 ۱۳۵۶
 ۱۳۵۷
 ۱۳۵۸
 ۱۳۵۹
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱
 ۱۳۶۲
 ۱۳۶۳
 ۱۳۶۴
 ۱۳۶۵
 ۱۳۶۶
 ۱۳۶۷
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۹
 ۱۳۷۰
 ۱۳۷۱
 ۱۳۷۲
 ۱۳۷۳
 ۱۳۷۴
 ۱۳۷۵
 ۱۳۷۶
 ۱۳۷۷
 ۱۳۷۸
 ۱۳۷۹
 ۱۳۸۰
 ۱۳۸۱
 ۱۳۸۲
 ۱۳۸۳
 ۱۳۸۴
 ۱۳۸۵
 ۱۳۸۶
 ۱۳۸۷
 ۱۳۸۸
 ۱۳۸۹
 ۱۳۹۰
 ۱۳۹۱
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۳
 ۱۳۹۴
 ۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸
 ۱۴۵۹
 ۱۴۶۰
 ۱۴۶۱
 ۱۴۶۲
 ۱۴۶۳
 ۱۴۶۴
 ۱۴۶۵
 ۱۴۶۶
 ۱۴۶۷
 ۱۴۶۸
 ۱۴۶۹
 ۱۴۷۰
 ۱۴۷۱
 ۱۴۷۲
 ۱۴۷۳
 ۱۴۷۴
 ۱۴۷۵
 ۱۴۷۶
 ۱۴۷۷
 ۱۴۷۸
 ۱۴۷۹
 ۱۴۸۰
 ۱۴۸۱
 ۱۴۸۲
 ۱۴۸۳
 ۱۴۸۴
 ۱۴۸۵
 ۱۴۸۶
 ۱۴۸۷
 ۱۴۸۸
 ۱۴۸۹
 ۱۴۹۰
 ۱۴۹۱
 ۱۴۹۲
 ۱۴۹۳
 ۱۴۹۴
 ۱۴۹۵
 ۱۴۹۶
 ۱۴۹۷
 ۱۴۹۸
 ۱۴۹۹
 ۱۵۰۰
 ۱۵۰۱
 ۱۵۰۲
 ۱۵۰۳
 ۱۵۰۴
 ۱۵۰۵
 ۱۵۰۶
 ۱۵۰۷
 ۱۵۰۸
 ۱۵۰۹
 ۱۵۱۰
 ۱۵۱۱
 ۱۵۱۲
 ۱۵۱۳
 ۱۵۱۴
 ۱۵۱۵
 ۱۵۱۶
 ۱۵۱۷
 ۱۵۱۸
 ۱۵۱۹
 ۱۵۲۰
 ۱۵۲۱
 ۱۵۲۲
 ۱۵۲۳
 ۱۵۲۴
 ۱۵۲۵
 ۱۵۲۶
 ۱۵۲۷
 ۱۵۲۸
 ۱۵۲۹
 ۱۵۳۰
 ۱۵۳۱
 ۱۵۳۲
 ۱۵۳۳
 ۱۵۳۴
 ۱۵۳۵
 ۱۵۳۶
 ۱۵۳۷
 ۱۵۳۸
 ۱۵۳۹
 ۱۵۴۰
 ۱۵۴۱
 ۱۵۴۲
 ۱۵۴۳
 ۱۵۴۴
 ۱۵۴۵
 ۱۵۴۶
 ۱۵۴۷
 ۱۵۴۸
 ۱۵۴۹
 ۱۵۵۰
 ۱۵۵۱
 ۱۵۵۲
 ۱۵۵۳
 ۱۵۵۴
 ۱۵۵۵
 ۱۵۵۶
 ۱۵۵۷
 ۱۵۵۸
 ۱۵۵۹
 ۱۵۶۰
 ۱۵۶۱
 ۱۵۶۲
 ۱۵۶۳
 ۱۵۶۴
 ۱۵۶۵
 ۱۵۶۶
 ۱۵۶۷
 ۱۵۶۸
 ۱۵۶۹
 ۱۵۷۰
 ۱۵۷۱
 ۱۵۷۲
 ۱۵۷۳
 ۱۵۷۴
 ۱۵۷۵
 ۱۵۷۶
 ۱۵۷۷
 ۱۵۷۸
 ۱۵۷۹
 ۱۵۸۰
 ۱۵۸۱
 ۱۵۸۲
 ۱۵۸۳
 ۱۵۸۴
 ۱۵۸۵
 ۱۵۸۶
 ۱۵۸۷
 ۱۵۸۸
 ۱۵۸۹
 ۱۵۹۰
 ۱۵۹۱
 ۱۵۹۲
 ۱۵۹۳
 ۱۵۹۴
 ۱۵۹۵
 ۱۵۹۶
 ۱۵۹۷
 ۱۵۹۸
 ۱۵۹۹
 ۱۶۰۰
 ۱۶۰۱
 ۱۶۰۲
 ۱۶۰۳
 ۱۶۰۴
 ۱۶۰۵
 ۱۶۰۶
 ۱۶۰۷
 ۱۶۰۸
 ۱۶۰۹
 ۱۶۱۰
 ۱۶۱۱
 ۱۶۱۲
 ۱۶۱۳
 ۱۶۱۴
 ۱۶۱۵
 ۱۶۱۶
 ۱۶۱۷
 ۱۶۱۸
 ۱۶۱۹
 ۱۶۲۰
 ۱۶۲۱
 ۱۶۲۲
 ۱۶۲۳
 ۱۶۲۴
 ۱۶۲۵
 ۱۶۲۶
 ۱۶۲۷

عطف یا شکر یا در را را با مصدر قوع معطوف به فاعل و مفعول
 مع یا و شکر یا در را را با مصدر قوع معطوف به فاعل و مفعول

النوع

الحاوي عشر أفعال

المقاربة

[illegible]

مرفوع نطقاً خبر و رافع برود معنوی و ضمایم خبریه معطوفه یا مستأنف

تقدیره نعم الرجل هوزید فیکون

على التقدير الاول جملة واحدة وعلى

التقدير الثاني جملتين وقد يكون فاعله

اسما مضافا الى المعرف باللام نحو نعم صاحب

الرجل زيد وقد يكون ضميرا مستترا

ههنا ابتكرة منصوبة مثل نعم رجل زيد

والضمير المستتر عائذ الى معهود ذهنه

الحكمة قوله تقدیره نعم الرجل هوزید فیکون
التقدير الاول نعم الرجل هوزید فیکون
التقدير الثاني نعم الرجل هوزید فیکون
التقدير الثالث نعم الرجل هوزید فیکون
التقدير الرابع نعم الرجل هوزید فیکون
التقدير الخامس نعم الرجل هوزید فیکون
التقدير السادس نعم الرجل هوزید فیکون
التقدير السابع نعم الرجل هوزید فیکون
التقدير الثامن نعم الرجل هوزید فیکون
التقدير التاسع نعم الرجل هوزید فیکون
التقدير العاشر نعم الرجل هوزید فیکون

الاول منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الثاني منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الثالث منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الرابع منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الخامس منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
السادس منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
السابع منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الثامن منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
التاسع منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
العاشر منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون

النوع الثاني عشر افعال الدخ والدم
الاول منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الثاني منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الثالث منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الرابع منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الخامس منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
السادس منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
السابع منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الثامن منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
التاسع منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
العاشر منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون

النوع الثاني عشر افعال الدخ والدم
الاول منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الثاني منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الثالث منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الرابع منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الخامس منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
السادس منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
السابع منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
الثامن منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
التاسع منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون
العاشر منقول من قولهم
نعم الرجل هوزید فیکون

مستحق

[illegible]

وقد يجد المخضرم اذا دل عليه قرينة مثل

نعم العبدُاي نعم العبدُأيوب والقريظة^{١٣}
تفصيص بالمدح ١٢
سبأ ١٣ جبر ١٤

الاية وشرط المخصوص ان يكون مطابقا للفاعل
 شذوذا ١٣
 لغز في ١٣
 مجاز في ١٣
 متعلق مطابقا ١٣

في الافراد والتثنية والجمع والتذكير
 و بعض نسخ في التعريف والتذكير بمسئ ١٢

والتأنيث مثل نعم الرجل زيد ونعم الرجل
 فعل ١٣ فاعل ١٣ مخصص بالمرء ١٣

الزَّيْدَانِ نَعْمَ الرَّجَالُ الزَّيْدُ وَنَعْمَتُ الْمَرْأَةُ

هذه نعمة المرأة ان الهدايا ونعمت النساء الهدايا

[illegible]

والثاني بيئس وهو فعل في مواصله

بيئس من باب علم فكبرت الفاء

لتبعية العيز ثم اسكنت العين تخفيفا

فضات بيئس فاعله ايضا احد الامور الثلاثة

المنكورة في نعم وحكم المخصوص بالذم حكم

المخصوص بالمدح في جميع الاحكام المذكورة

مثل بيئس الرجل زيد ويئس صلي الرجل زيد

Vertical marginal notes on the left side of the page, providing additional grammatical details and examples.

Top marginal notes above the main text block.

Bottom marginal notes below the main text block.

[illegible]

٥٠
 ٥١
 ٥٢
 ٥٣
 ٥٤
 ٥٥
 ٥٦
 ٥٧
 ٥٨
 ٥٩
 ٦٠
 ٦١
 ٦٢
 ٦٣
 ٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠

عن ذاقه
الافعال
ذا والمختص
خبر ١٣ متعلق ١٤
متعلق ثابت خبر ١٥
كاعراب مختص

چند اید و
من چند
در چند و
چند اید
با یک من
چند اید
زید ز فای
در علات
بالق تر
حال تقدم
نموده و
بانی بر

جواباً عطفاً بر آنکه گفتیم فی ظر ستم فروغ عماد جزیرہ عطفاً ۱۲ الیٰ فی کم و ما یملئہ بستم فروغ ملک تبتداً علیٰ اصل باقی علیٰ بعضی کہ بار بار جزیرہ سست واصل عطفاً بکبر و فیض فروغ ملک جزیر و جمیع مملکتوں را مستألف ۱۳

[illegible]

[illegible][illegible]

مثل ظننت زیبا ای آهنگته اما الثلاثة
مفسر ۱۳ بدگمان کروم اول ۱۲ بیت ۱۳

الثانية فعلت ورايت ووجبت مثل
 التي لا يعنى ١٣ خبر ١٣

علمت خیراً امیناً وراثت عمر فاضلاً ووجد
 از رکن من باب منع یمنه ۱۲
 لا اله الا الله
 یقین کردم زبورا
 ۱۲

البيت رهينا وعليت قد عجي بمعرفه
مرهونا ۱۲ جلد ۱۳ مبله خبر ۱۴ متعلق قلمبا حال از محمد زوق

محو عمت زيدا ای عرفه و رایت قدیم
مخاف ۱۲ فعل ماضی ۱۱ حال ۱۳
محو عمت زیدا ای عرفه و رایت قدیم

وَوَحْدٌ قَدْ كُنْ بِمَعْنَى أَصْدَتْ مَثْرُوحًا لِّلْضَائِلِ

[illegible][illegible]

فعل ماضی با قائل که خبر از زمان گذشته است
 فعل مضارع که خبر از زمان حال است
 فعل مستقبل که خبر از زمان آینده است
 فعل ماضی با قائل که خبر از زمان گذشته است
 فعل مضارع که خبر از زمان حال است
 فعل مستقبل که خبر از زمان آینده است

ای اَصْبَتْهَا فَإِنَّ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْ هَذِهِ الْمَعَانِي
 لا يَقْتَضِي لَهَا مُتَعَلِّقًا وَاحِدًا فَلَا يَتَعَدَّى
 ای کل واحد ۱۲
 مبتدا ۱۳
 خبر ۱۴

اِلَّا اِلَى مَفْعُولٍ وَاحِدٍ الْوَاحِدُ الْمَشْتَرَكُ
 مفعول ۱۲
 مبتدا ۱۳
 خبر ۱۴

بَيْنَهُمَا هُوَ زَعَمْتُ مِثْلُ زَعَمْتُ اَللّٰهُ عَفْوًا
 جمله خبریه ۱۲
 مبتدا ۱۳
 خبر ۱۴

فَمَوْءِلِيَّيْنِ وَزَعَمْتُ الشَّيْطَانَ شَكُورًا
 فعل مضارع ۱۲
 مبتدا ۱۳
 خبر ۱۴

فَمَوْءِلِيَّيْنِ وَفِي هَذِهِ اَلْاَفْعَالُ لَا يَجُوزُ
 فعل مضارع ۱۲
 مبتدا ۱۳
 خبر ۱۴

اَلْاِقْتِصَارُ عَلَى اَحَدِ الْمَفْعُولَيْنِ
 فعل مضارع ۱۲
 مبتدا ۱۳
 خبر ۱۴

فعل مضارع که خبر از زمان حال است
 فعل مضارع که خبر از زمان حال است
 فعل مضارع که خبر از زمان حال است
 فعل مضارع که خبر از زمان حال است
 فعل مضارع که خبر از زمان حال است

نقل از کتاب تفسیر قرآن
 نقل از کتاب تفسیر قرآن
 نقل از کتاب تفسیر قرآن
 نقل از کتاب تفسیر قرآن
 نقل از کتاب تفسیر قرآن

او تاخیرت عنہما جاز ابطال عملہا
جلد خبریہ جزا ۱۲

لَا تَهْمَا كَأَسْرُ أَحَدٍ لَنْ مَضْمُونَهُمَا مَعَا مَفْعُو

ظرف مستقر نوع كلا خبر ١٢ طرف ١٢

بِهِ فِي الْحَقِيقَةِ وَهُوَ مَصْدَرُ الْمَفْعُولِ الثَّانِي

جاء بـ مجرور نائباً على مفعول ١٢ موصوف ١٢ صفت ١٢ هفت اول ١٢

الْمُضَيَّفُ إِلَى الْمَفْعُولِ الْأَوَّلِ إِذْ مَعْنَى عَلِمْتُ

متعلق به مضاف ١٣ موصوف ١٣ صفت ١٣ مبتدا ١٣

فَاصْلاً عَلِمْتُ فَضْلَ زَيْدٍ فَلَوْ جِدَّ أَحَدًا كَمَا

نوع محلا خبر ١٣

كَحَدِّفَ بَعْضَ أَجْزَاءِ الْكَلِمَةِ الْوَاحِدَةِ وَذَا

ظرف مستقر خبر كان ١٢ فاعل ١٣ موصوف ١٣ صفت ١٣ شرط ١٣

تَوَسَّطَتْ هَذِهِ الْأَفْعَالُ بَيْنَ مَفْعُولِيهَا

فعل ١٣ مفعول فيه كـ وسط ١٣

أَوْ تَخْرُجَتْ عَنْهَا جَازِ أِبْطَالُ عَمَلِهَا

جـ خبرية شرط ١٣

نوع محلا خبر ١٣

ظرف مستقر خبر كان ١٢

فاعل ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

مبتدا ١٣

متعلق به مضاف ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

هفت اول ١٢

ظرف ١٢

مفعول فيه كـ وسط ١٣

جـ خبرية شرط ١٣

ظرف مستقر خبر كان ١٢

فاعل ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

مبتدا ١٣

متعلق به مضاف ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

هفت اول ١٢

ظرف ١٢

مفعول فيه كـ وسط ١٣

جـ خبرية شرط ١٣

نوع محلا خبر ١٣

ظرف مستقر خبر كان ١٢

فاعل ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

مبتدا ١٣

متعلق به مضاف ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

هفت اول ١٢

ظرف ١٢

مفعول فيه كـ وسط ١٣

جـ خبرية شرط ١٣

ظرف مستقر خبر كان ١٢

فاعل ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

مبتدا ١٣

متعلق به مضاف ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

هفت اول ١٢

ظرف ١٢

مفعول فيه كـ وسط ١٣

جـ خبرية شرط ١٣

نوع محلا خبر ١٣

ظرف مستقر خبر كان ١٢

فاعل ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

مبتدا ١٣

متعلق به مضاف ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

هفت اول ١٢

ظرف ١٢

مفعول فيه كـ وسط ١٣

جـ خبرية شرط ١٣

ظرف مستقر خبر كان ١٢

فاعل ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

مبتدا ١٣

متعلق به مضاف ١٣

موصوف ١٣

صفت ١٣

هفت اول ١٢

ظرف ١٢

مفعول فيه كـ وسط ١٣

جـ خبرية شرط ١٣

[illegible][illegible][illegible]

و چون میگوید سقوطی از برای
 استیلا نه عالیه و در واقع با
 صفات آن فاعل یا مفعول یا
 مجرور و محال که غیر خود را
 مانی ندارد پسند فاعل آن آن
 فاعل
 و چون میگوید سقوطی از برای
 استیلا نه عالیه و در واقع با
 صفات آن فاعل یا مفعول یا
 مجرور و محال که غیر خود را
 مانی ندارد پسند فاعل آن آن
 فاعل

[illegible]

فوق
عشر فعال
باب
تو تفعل کر مفعول تو است
و بعد قول و رشت تقاضا کریم
و بعد قول فقط بمضاف الفعال
اعمالیا بمضاف راجع بهند الفعال
مجرور محذوف از تفعل مع ضمیر
است اسم اولی که مفعول تقدیر
و این راجع به اعمالیا مفعول تقدیر
مطابق با بهر استعلائی محذوف مجرور
مطابق با بهر مضاف بانو مطر مجرور
مجرور فقط مضاف الیه مجرور جار مجرور
فقط مضاف با فاعل و متعلق به
متعلق از تفعل با فاعل و متعلق به
است اسم دوم مفعول تقدیر
قال با فاعل و مفعول حایه تعلیل
یا ستانده و مضاف الیها بشرح
و الیها آه و عاطفه الیها بشرح
اعمالیا بمضاف اسم ان بواسطه حلف
اتاقه بیان گذشت
اثو

وبقول وشتقا
 اعلم انما منصوب لفظا بالانفال
 مجرور بحال في راجع بهذا الفعل
 مستهضم اولي حكم تفضيل مع ضم
 دال راجع باعلا منوع تقدیر
 على جابر استعلا في مجرور
 مجرور لفظا منفاد بالتوسط مجرور
 فقط منفاد اليه مجرور جابر مجرور
 تفضيل بافاعل ويعلق به
 متعلق بمقول لني فعل
 ان باسم و خبر جار مجرور
 قال بافاعل ومقول جار مجرور
 يستأنف عن ريد ١٢
 يا سلفا آه داو عطف الطالبا الشرح
 واعلم ان اسم ان البواسط عطف
 اعلم ان اسم ان التامه بيان كذا
 انوسا

جود
است اسم اولی اسمی
در این راجع با عالمی
علی بابا یک استغالی
مجدد و نظامی است
مجدد و نظامی است
نقطه اضافی است
تعلق است با فاعل
تعلق است با فاعل
ان با اسم و خبر
قال با فاعل و خبر
یا ستانده و در عطف
و با عالمی است
ان با اسم و خبر
ان با اسم و خبر

[illegible]

الهيئة مفعول آخر لأن الهيئة للتصير في معنى

المنال الاول حملت زيدا على نعيم عمر

فاَصْلًا وَمَعْنَى الْمَثَالِ الثَّانِي حَمَلْتُ عَمْرًا عَلَى

ان يعلم خالداً عاماً ذلك مخصوصاً بهذين الفعلين

دون اخواتها وهذا مسموع من العرب والخفا والارخص

فانه لجازية الهرة في جميع هذه الافعال قيا سا

النوع
الثالث عشر افعال
القلوب

عَلَّمَ عَلِيٌّ وَأَرَأَيْتُمْ نَحْوَاطْنَتِ الْحَسَنِ

وَأَنْبِيَاءُ وَنَبِيَّ وَأَخْبَرَ وَخَيْرًا يَصْنَعُونَ

المفعول الاول من المفاعيل الثلاثة

ای بابی
معاویہ بن حنفہ احد ہمارے نواسہ کا

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

عنه

ماہنامہ انصاف

من مضاف الى
من مضاف الى

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

وَبَارِكُوا فِي كُلِّ حَلَالٍ حَلَالٍ

کلمہ سید بنی

نمایند از جبهه
ضمیمه

وَمِنْ تِلْكَ حِكْمَةُ الْوَحْيِ ۚ

فعل بافاعل و هر دو متعلق جمله نما

بقدر ۱۲ خبر ۱۳

الأول منها الفعل مطلقاً سواء كان لازماً

موصوف ۱۲ مفت ۱۲ خبر ۱۲

او متعدد یا ماضیا کان او مضارعاً

خبر مقدم کان ۱۲۱

امراكان او غياكل فعل يرفع

مبتدأ ۱۳ فعل فاعل ۱۲

الفاعل نحو قام زيدٌ وضرب زيدٌ وما

مفعول به ۱۲

إذا كان متعدّياً فينبص المفعول به أيضاً

سر ۱۲۰۰

مثل ضرب زيد عمرا ولا يجوز تقديم الفاعل

[illegible]

فصل فی بیان احوال و حاله

دولت و ملت

١١

[illegible]

وعدم احتياجه الى الفعل بخلاف الفعل

فانه غير مستقل بنفسه وحتاج الى

الاسم وقال لكوفيون ان الفعل اصل

والمصدر فرع لا عدل لمصدر با عدله

صحة يصحته نحو قام قيا ما وقا وقا ما اعل

قيا ما بقا الوافيه بقاء القلب الوافى قام

وصح قوا ما لصحة قاوم لا شك ان دليل البصريين

الاولى ان يقال ان الفعل مستقل بنفسه وحتاج الى الاسم وقال لكوفيون ان الفعل اصل والمصدر فرع لا عدل لمصدر با عدله صحة يصحته نحو قام قيا ما وقا وقا ما اعل قيا ما بقا الوافيه بقاء القلب الوافى قام وصح قوا ما لصحة قاوم لا شك ان دليل البصريين

الثاني من التوابع القياسية للمصدر

ان الاسم لا يجره الا الفعل المستقل بنفسه وحتاج الى الاسم وقال لكوفيون ان الفعل اصل والمصدر فرع لا عدل لمصدر با عدله صحة يصحته نحو قام قيا ما وقا وقا ما اعل قيا ما بقا الوافيه بقاء القلب الوافى قام وصح قوا ما لصحة قاوم لا شك ان دليل البصريين

الثالث من التوابع القياسية للمصدر

ان الاسم لا يجره الا الفعل المستقل بنفسه وحتاج الى الاسم وقال لكوفيون ان الفعل اصل والمصدر فرع لا عدل لمصدر با عدله صحة يصحته نحو قام قيا ما وقا وقا ما اعل قيا ما بقا الوافيه بقاء القلب الوافى قام وصح قوا ما لصحة قاوم لا شك ان دليل البصريين

الاولى ان يقال ان الفعل مستقل بنفسه وحتاج الى الاسم وقال لكوفيون ان الفعل اصل والمصدر فرع لا عدل لمصدر با عدله صحة يصحته نحو قام قيا ما وقا وقا ما اعل قيا ما بقا الوافيه بقاء القلب الوافى قام وصح قوا ما لصحة قاوم لا شك ان دليل البصريين

هذا الكتاب من كتب اللغة العربية وهو من تصنيف الشيخ الفاضل...

بديل على صالة المصد مطلقا ودليل
نحو ان

الكوفيين بديل على صالة الفعل في الرفع
مطلقا

فلا تلزم منه اصالة مطلقا ولو كان
مفعول مطلق يا حال ١٣ شرط ١٢

هذا القول يقتضيه اصالة تلزم ان يكون
نحو ان

يعد بالياء والكرم متكاملا بالهزة ايضا وباقي الا
مطلقا

فرعا ولا قائل به احد اعلم ان المصد يعمل
مفعول به ١٣

عمل فعله فان كان فعله لازما فيرفع الفاعل
مفعول به ١٣

مفعول به ١٣

بديل على صالة المصد مطلقا ودليل
نحو ان
الكوفيين بديل على صالة الفعل في الرفع
مطلقا
فلا تلزم منه اصالة مطلقا ولو كان
مفعول مطلق يا حال ١٣ شرط ١٢
هذا القول يقتضيه اصالة تلزم ان يكون
نحو ان
يعد بالياء والكرم متكاملا بالهزة ايضا وباقي الا
مطلقا
فرعا ولا قائل به احد اعلم ان المصد يعمل
مفعول به ١٣
عمل فعله فان كان فعله لازما فيرفع الفاعل
مفعول به ١٣

بديل على صالة المصد مطلقا ودليل
نحو ان
الكوفيين بديل على صالة الفعل في الرفع
مطلقا
فلا تلزم منه اصالة مطلقا ولو كان
مفعول مطلق يا حال ١٣ شرط ١٢
هذا القول يقتضيه اصالة تلزم ان يكون
نحو ان
يعد بالياء والكرم متكاملا بالهزة ايضا وباقي الا
مطلقا
فرعا ولا قائل به احد اعلم ان المصد يعمل
مفعول به ١٣
عمل فعله فان كان فعله لازما فيرفع الفاعل
مفعول به ١٣

بديل على صالة المصد مطلقا ودليل
نحو ان
الكوفيين بديل على صالة الفعل في الرفع
مطلقا
فلا تلزم منه اصالة مطلقا ولو كان
مفعول مطلق يا حال ١٣ شرط ١٢
هذا القول يقتضيه اصالة تلزم ان يكون
نحو ان
يعد بالياء والكرم متكاملا بالهزة ايضا وباقي الا
مطلقا
فرعا ولا قائل به احد اعلم ان المصد يعمل
مفعول به ١٣
عمل فعله فان كان فعله لازما فيرفع الفاعل
مفعول به ١٣

فقط مثل اعجبه قيام زيد ان كان

متعد يا فيرفع الفاعل وينصب المفعول

نحو اعجبني ضرب زيد عمر افرز في المثالين

مجرد لفظ الاضافة المصدر اليه مرفوع مفع

لانه فاعل وهو على خمسة انواع احدها ان يكون

مضافا الى الفاعل ويذكر المفعول منصوبا كالمثال

الذي ذكرناه ان يكون مضافا الى الفاعل ولم يذكر المفعول

فقط مثل اعجبه قيام زيد ان كان
متعد يا فيرفع الفاعل وينصب المفعول
نحو اعجبني ضرب زيد عمر افرز في المثالين
مجرد لفظ الاضافة المصدر اليه مرفوع مفع
لانه فاعل وهو على خمسة انواع احدها ان يكون
مضافا الى الفاعل ويذكر المفعول منصوبا كالمثال
الذي ذكرناه ان يكون مضافا الى الفاعل ولم يذكر المفعول

فقط مثل اعجبه قيام زيد ان كان
متعد يا فيرفع الفاعل وينصب المفعول
نحو اعجبني ضرب زيد عمر افرز في المثالين
مجرد لفظ الاضافة المصدر اليه مرفوع مفع
لانه فاعل وهو على خمسة انواع احدها ان يكون
مضافا الى الفاعل ويذكر المفعول منصوبا كالمثال
الذي ذكرناه ان يكون مضافا الى الفاعل ولم يذكر المفعول

من العوامل القياسية

من العوامل القياسية

من العوامل القياسية
المصدر
بالحال نائب فاعل كالنحو
الذي ذكرناه ان يكون مضافا الى الفاعل ولم يذكر المفعول

من العوامل القياسية
المصدر
بالحال نائب فاعل كالنحو
الذي ذكرناه ان يكون مضافا الى الفاعل ولم يذكر المفعول

من العوامل القياسية
المصدر
بالحال نائب فاعل كالنحو
الذي ذكرناه ان يكون مضافا الى الفاعل ولم يذكر المفعول

[illegible]

الحق الصادق عراقي الداراي الك هو صار عراقي

٩٣
 ليكمل مشا بجهته بالفعْل المضارع لأنه لما كان
 فعل ١٢ فاعل ١٣ مفعول ١٤ صفت ١٥
 مشا بجهًا بالفعْل المضارع بحسب اللفظ في عدد
 متعلق خبر ١٦
 الحروف والحركات والسكنات فكان جينين
 خبر ١٧
 مشا بجهًا بحسب المعنى أيضًا ويشترط أيضًا
 خبر ١٨ متعلق خبر ١٩
 اعتماد على المبتدأ فيكون خبرًا عنه مثل
 مفعول ٢٠ صفة ٢١
 المثال لمن كور أو على الموصوف فيكون صلة
 عطف ٢٢
 النحو الضار غير في الدار أي التي هو ضار غير في
 مفعول ٢٣ فاعل ٢٤ مفعول ٢٥ صفة ٢٦

خبر کیوں ۱۲ موصولہ ۱۲ مفعول لیے ۱۲

۱۲ شرط ۱۲ اسم ۱۲ متعلق بقدر ۱۲

مکتبہ اسلامیہ

خرف مستقر کان ۱۲

مبتلىٰ خبر ۱۲
موصوف ۱۲
صفت ۱۲

الحمد لله الذي جعلنا من عباده المخلصين

[illegible]

من العوام
أحمد

[illegible]

۸۱۰
 ۸۱۱
 ۸۱۲
 ۸۱۳
 ۸۱۴
 ۸۱۵
 ۸۱۶
 ۸۱۷
 ۸۱۸
 ۸۱۹
 ۸۲۰
 ۸۲۱
 ۸۲۲
 ۸۲۳
 ۸۲۴
 ۸۲۵
 ۸۲۶
 ۸۲۷
 ۸۲۸
 ۸۲۹
 ۸۳۰
 ۸۳۱
 ۸۳۲
 ۸۳۳
 ۸۳۴
 ۸۳۵
 ۸۳۶
 ۸۳۷
 ۸۳۸
 ۸۳۹
 ۸۴۰
 ۸۴۱
 ۸۴۲
 ۸۴۳
 ۸۴۴
 ۸۴۵
 ۸۴۶
 ۸۴۷
 ۸۴۸
 ۸۴۹
 ۸۵۰
 ۸۵۱
 ۸۵۲
 ۸۵۳
 ۸۵۴
 ۸۵۵
 ۸۵۶
 ۸۵۷
 ۸۵۸
 ۸۵۹
 ۸۶۰
 ۸۶۱
 ۸۶۲
 ۸۶۳
 ۸۶۴
 ۸۶۵
 ۸۶۶
 ۸۶۷
 ۸۶۸
 ۸۶۹
 ۸۷۰
 ۸۷۱
 ۸۷۲
 ۸۷۳
 ۸۷۴
 ۸۷۵
 ۸۷۶
 ۸۷۷
 ۸۷۸
 ۸۷۹
 ۸۸۰
 ۸۸۱
 ۸۸۲
 ۸۸۳
 ۸۸۴
 ۸۸۵
 ۸۸۶
 ۸۸۷
 ۸۸۸
 ۸۸۹
 ۸۹۰
 ۸۹۱
 ۸۹۲
 ۸۹۳
 ۸۹۴
 ۸۹۵
 ۸۹۶
 ۸۹۷
 ۸۹۸
 ۸۹۹
 ۹۰۰
 ۹۰۱
 ۹۰۲
 ۹۰۳
 ۹۰۴
 ۹۰۵
 ۹۰۶
 ۹۰۷
 ۹۰۸
 ۹۰۹
 ۹۱۰
 ۹۱۱
 ۹۱۲
 ۹۱۳
 ۹۱۴
 ۹۱۵
 ۹۱۶
 ۹۱۷
 ۹۱۸
 ۹۱۹
 ۹۲۰
 ۹۲۱
 ۹۲۲
 ۹۲۳
 ۹۲۴
 ۹۲۵
 ۹۲۶
 ۹۲۷
 ۹۲۸
 ۹۲۹
 ۹۳۰
 ۹۳۱
 ۹۳۲
 ۹۳۳
 ۹۳۴
 ۹۳۵
 ۹۳۶
 ۹۳۷
 ۹۳۸
 ۹۳۹
 ۹۴۰
 ۹۴۱
 ۹۴۲
 ۹۴۳
 ۹۴۴
 ۹۴۵
 ۹۴۶
 ۹۴۷
 ۹۴۸
 ۹۴۹
 ۹۵۰
 ۹۵۱
 ۹۵۲
 ۹۵۳
 ۹۵۴
 ۹۵۵
 ۹۵۶
 ۹۵۷
 ۹۵۸
 ۹۵۹
 ۹۶۰
 ۹۶۱
 ۹۶۲
 ۹۶۳
 ۹۶۴
 ۹۶۵
 ۹۶۶
 ۹۶۷
 ۹۶۸
 ۹۶۹
 ۹۷۰
 ۹۷۱
 ۹۷۲
 ۹۷۳
 ۹۷۴
 ۹۷۵
 ۹۷۶
 ۹۷۷
 ۹۷۸
 ۹۷۹
 ۹۸۰
 ۹۸۱
 ۹۸۲
 ۹۸۳
 ۹۸۴
 ۹۸۵
 ۹۸۶
 ۹۸۷
 ۹۸۸
 ۹۸۹
 ۹۹۰
 ۹۹۱
 ۹۹۲
 ۹۹۳
 ۹۹۴
 ۹۹۵
 ۹۹۶
 ۹۹۷
 ۹۹۸
 ۹۹۹
 ۱۰۰۰

در اینجا بدید
 گفتار علی از اعراب نیست با
 صفت موصول که با موصوف با مقتضای
 این سخن جاریست پس در اینجا در
 صفت موصول که با موصوف با مقتضای
 این سخن جاریست پس در اینجا در

الضرب وعلامة وعليه معنى كثير العلم

الذى ليس للسيا لغة في العمل وان زالت

المشاهدة اللفظية بالفعل كنتم جعلوا فيها

من زيادة المعنى قائما مقام ما زال من المشاهدة اللفظية

ورأيها اسم مفعول

[illegible]

من العوارض
التي هي

نحو المضروب غلامه زيدا والموصوف

[illegible]

七

محضو نطقاً ممن الاله فطربا يا جبر و نطقاً معلقاً الي اسم فاطم يا انا على و هو و معلق خبر عن ناقص اليكم و خبر خبر خبر طربا يا جبر و خبر خبر خبر مستطوفا يا مستطوفا و قد اثنى جابر في الموطر و رب غلام جده الحسين بن علي بن الحسين

[illegible][illegible][illegible]

مثلاً جاءني رجل مريض و غلام و ذی الحال
موضوع ۱۲ صفت ۱۲

مثلاً جاءنی زید مضر و با غلامہ او حرف

النفس أو الاستغفار مثل ما مضى و غلامه
مطوف بالتي ١٣

و امضوئے علامہ و اذا انتفى فيه أحد
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

الشرطين المذكورين ينتف عمله وجينعل

يَلْزِمُ اضْطِافَهُ إِلَى مَا بَعْدَهُ وَأَذَا دَخَلَ عَلَيْهِ

الالف واللام يكون مستغنيا
فاعل ١٣ اسم ١٣

[illegible]

للأخلاق عليه ليست بموصول بالانفاق

[illegible]

[illegible]

کتابہ شرط و جزائش یا مخدوف بخلاف واجب یا حرام سابقہ علی اختلاف اقوال ۱۲

كل سمتم فاستغنى عن الاضافه بان
 متبدا ١٢ حله خبر ١٣ متعلق يا مستغنى ١٤

يكون في آخره تنوين او ما يقوم مقامه
جاء خبره بكون مقدم ١٢

من نونى التثنية والجمع او يكون فى اخره
غير يكون ١٢

مضاف اليه وهو ينصب للنكرة على
 مفعول به ١٢ مفعول به ١٢ مفعول به ١٢
 انها تميز له فيرفع منه الابعام

[illegible][illegible]

۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱

[illegible][illegible]

باب الیه جابجا در امور عظاما و غیره

[illegible]

ابن خروف کے مثل است مضمون الا من کوئی و کفر یہ آٹھوں جملے محل میں نصب ہوئے ہیں (۱۳۱) جملہ مضاف الیہ کہ محل میں جبر کے ہوتا ہی اور مضاف اکثر ظرف
 زمان ہوتا ہی مثل واذکر والذکر تم طیل اور ظرف مکان میں سے صرف حیث ہی جملہ کی طرف مضاف ہوتا ہی چوں طبیعت حیث زید جالس (۱۳۲) وہ جملہ ہی
 کہ مکروہ کی صفت واقع ہو چوں جاوئی رجل ابود عالم (۱۳۵) وہ جملہ کہ اس کا مضاف ایسے جملہ پر ہو جس کے لئے محل اعراب ہی مثل قام وقعد عمر (۱۳۶)
 بدل بشرطیکہ ادائے مقصود میں نسبت تبدیل منہ کے اکل اور ادنی ہو مثل قول شاعر شعرا قول لا رجل لا تقین عندنا ولا لکن فی السراہن مسلما کہ
 لا تقین عندنا لا رجل سے بدل ہے اور ادنی مقصود میں کہ وہ کوپ ہی اس سے کامل تر یہ پہلی تینوں میں محل میں رفع نصب جبر کے متبوع کے
 مطابق ہوتی ہیں (۱۳۷) وہ جملہ کہ شرط جازم کے جواب میں واقع ہو کہ وہ محلا مجزوم ہوتا ہی بشرطیکہ مضاف نہ ہو مثل ومن لعل اللہ فلا بدی لا اور اگر مضاف ہو
 تو لفظا و محلا دو تو طرح مجزوم ہوتا ہی مثل ومن یرد ثواب الدنیا لوتہ منہا وان تصرف فرب اور معلوم کو چاہیے کہ ترکیب کراتے وقت معلوم سے اجزا و جملہ کو
 دریافت کریں سب سے پہلے یہ پوچھ کر شروع کلمہ فعل ہی یا اسم اگر فعل ہو تو فاعل ظاہر ہے یا مضمون بعد اس یہ معلوم کرے کہ متعلقات فعل یعنی جار مجزوم و مفعول
 وغیرہ بھی ہو کہ نہیں اور در صورت فعل متعدی ہونے کے یہ دریافت کرے کہ مفعول یہ کون سا کی اور اس کی تعریف کیا ہی اور اگر اسم ہی تو دریافت کرے
 کہ خبر کونسی ہی تاکہ جملہ پورا ہو جائے اور نحو میر کا حوالہ دیکر دریافت کرے تاکہ جملہ کی ترکیب اس کی زبان سے کہلوانی چاہیے اگر اور مذکورہ بالا کو پیش نظر
 یا متنبہ و جمع وغیرہ اور رفع و نصب جبر کی حالت میں اس کا کیا اعراب ہوتا ہی اور اقسام تابع میں سے کوئی قسم موجود ہو کہ اس کو بھی دریافت کرے
 اور اس کی حد دریافت کی جائے جب یہ حصے ہو جائیں تو اب ساری جملہ کی ترکیب اس کی زبان سے کہلوانی چاہیے اگر اور مذکورہ بالا کو پیش نظر
 رکھ کر ترکیب کرائی جائے گی تو بہت جلد ترکیب کہنے کا ذہننگ اور اس میں کل استعداد پیدا ہو جائیگی اور پانچ سات منہ ختم نہ کیے پانچ کا خود
 بخود ترکیب کرنے لگیگا اور بہت تمام منزل مقصود پر پہنچ جائیگا ہاں اتنی بات ضروری کہ ترکیب کے متعدد طرق کو نہ چہرے کہ اس میں اسکی طبیعت
 منتشر ہو جائے گی اور مقصود ملی بھی ہاتھ سے جاتا رہیگا بدین خیال اس کتاب میں ترکیب کے متعدد طرق کو نہیں بیان کیا صرف ایک ہی طریق پر اکتفا
 کیا گیا ہے۔ اور جب جملہ کی ترکیب خوب ذہن نشین ہو جائے تو اسی کے مطابق اس سے اردو میں ترجمہ کرنا چاہیے۔ اب ہم یہ بیان کرتے ہیں کہ اردو
 میں فاعل و مفعول وغیرہ کی علامت کیا ہے۔ فاعل کی علامت یہ ہے کہ جملہ کا ترجمہ کرنے سے کلمہ کے آخر میں لفظ نے آوے جیسے حرب زید
 عمروا میں یعنی مارا زید نے عمرو کو زید فاعل ہی اس کے آخر میں لفظ نے ہے اور جس کے آخر میں لفظ کو یا میں ہو وہ مفعول ہے جیسے عمرو شال
 مذکور میں اور جس کے آخر میں لفظ میں آوی وہ مفعول نہیں ہے جیسے جئت السوق میں یعنی آیا میں بازار میں سوق مفعول نہیں ہے اور جس کلمہ کے سرے
 پر لفظ ساتھ آوے وہ مفعول معہ ہے جیسے جار البرود الحیات میں یعنی آئی مروی ساتھ جہوں کے الحیات مفعول معہ ہے اور جس کے ترجمہ میں لفظ
 واسطے کا ہو گا وہ مفعول نہ ہو گا مثل قرئت زینا توینا میں یعنی مارا میں نے زید کو ادب کے واسطے تا دینا مفعول نہ ہے اور جس کے ترجمہ میں
 لفظ گیا ہو گا وہ مفعول بالم اسم فاعل ہے جیسے قرئت زینا میں یعنی مارا گیا زید۔ زید مفعول بالم اسم فاعل ہے۔ اور جس کے ترجمہ میں لفظ حالانکہ آوی
 وہ حال ہے جیسے جاو زید را گیا میں یعنی آیا زید دریاں حالیکہ سوار تھا را گیا حال ہے اور جس کے ترجمہ میں لفظ ایسا آوی وہ موصوف و صفت
 ہونگے جیسے جاوئی رجل عالم میں یعنی آیا میرے پاس ایسا شخص کہ عالم تھا رجل موصوف اور عالم صفت ہی اور اگر لفظ اذروے ظاہر ہو
 تو وہ تین ہے جیسے ظاہر زید ظاہر یعنی خوش ہوا زید اذروے علم کے ظاہر ہے اور جس میں لفظ کایا کی یا کے ظاہر ہو تو وہ مضاف و
 مضاف الیہ ہوں گے جیسے جاوئی ظلام زید میں یعنی آیا میرے پاس ظلام زید کا ظلام مضاف اور زید مضاف الیہ ہے۔ اور یہ بھی یاد رکھنا
 چاہیے کہ تین دو سے لیکر دس تک جمع کسیر ہوتی ہے اور گیارہ سے تنو تک منصوب مفعول ہوا اور سو سے اوپر مجزوم
 مفعول آوے یہ معمولات ہمیشہ مرفوع ہوتے ہیں۔ فاعل نائب فاعل۔ مبتدا خبر اسم باب کان اور ما ولا مشبہتین ہیں باب ان اور
 لا و نفی جنس کی خبر آوے منصوب۔ مفعول مطلق۔ مفعول فہ۔ مفعول معہ۔ حال۔ تین۔ غالباً۔ مستثنیٰ بشرطیکہ کلام موجب
 میں بعد الاس کے واقع ہو یا مستثنیٰ منہ پر مقدم ہو خبر باب کان اور ما ولا مشبہتین ہیں اسم باب ان۔ منصوب بلا نفی جنس۔ اور
 یہ محصور و محصور جز لفظا یا تقدیراً واللہ اعلم بالصواب و آخر دعوانا ان الحمد للہ رب العالمین و الحمد للہ رب العالمین

ہدایات برائے اساتذہ

(۱) طلبہ کو جب تک ٹیچر کے مسائل زبانی یاد نہ ہوں بشرح مائتہ عامل ہرگز شروع نہ کریں (۲) عبارت کا تجزیہ کر کے ہر پہلو کے متعلق سوال کریں کہ یہ اسم ہے یا فعل یا حرف۔ اگر اسم ہے تو اس کی علامتوں میں سے کوئی علامت پائی جاتی ہے۔ اور اگر فعل ہے تو اس کی علامتوں میں سے کوئی علامت پائی جاتی ہے۔ اور اگر حرف ہے تو اس کی علامت بتاد (۳) اگر اسم ہے تو معرب یا مبنی اگر معرب ہے تو باعتبار وجہ اعراب معرب کی ستونہ قسموں میں سے کوئی قسم ہے۔ نیز معرب ہونے کی تقدیر پر منفرد یا غیر منفرد، اگر غیر منفرد ہے تو اسباب منع صرف میں سے کون کون سبب پائے جاتے ہیں نیز مفعول ہے یا مثنیٰ یا جمع اگر جمع ہے تو قلت و اکثریت۔ اور اگر مبنی ہے تو قسم غیر متکثر کی آٹھ قسموں میں سے کوئی قسم ہے۔ نیز مبنی کس چیز پر ہے حرف پر یا حرکت پر یا سکون پر۔ ملحوظہ یہاں مقتدرہ پر نیز اگر اسم ہے تو عامل ہے یا غیر عامل۔ اگر عامل ہے تو کیا وہ قسموں میں سے کونسا ہے۔ اور اس کے شرائط اعلیٰ پائے جاتے ہیں یا نہیں۔ نیز مفعول ہے یا منصوب یا مجرور۔ اگر مفعول ہے تو مفعولات میں سے کونسا مفعول ہے۔ اور اگر منصوب ہے تو منصوبات میں سے کونسا منصوب۔ اور اگر مجرور ہے تو مجرورات میں سے کونسا مجرور۔ (۴) ادا اگر فعل ہے تو معرب یا مبنی اگر معرب ہے تو باعتبار وجہ اعراب کوئی قسم ہے اور اگر مبنی ہے تو مبنی اصل ہے یا غیر اصل۔ اور کس چیز پر ہے نیز عامل ہے تو کیا عمل کرنا ہے نیز لازم ہے یا متعدی۔ اگر متعدی ہے تو بیک مفعول یا بد مفعول یا بد مفعول۔ اور اگر کوئی اسم یا فعل معمول ہے تو اس کا عامل قطعی ہے یا معنوی۔ (۵) اور اگر حرف ہے تو عامل ہے یا غیر عامل اگر عامل ہے تو حرف عامل کی کوئی قسم ہے اور اگر غیر عامل ہے تو حرف غیر عامل کی کوئی قسم۔ نیز مبنی ہے تو کس پر

اسم منصوب

(۶) اسم کو کہتے ہیں جس کے آخریائے نسبت ہو یہ بھی عمل کرتا ہے بعض نحوی اسم مفعول کی طرح حال تو دیتے ہیں اور بعض اسم فاعل کی طرح ہر تقدیر لول اس کا مفعول نائب فاعل ہوتا ہے اور ہر تقدیر وہ فاعل الفوائد الشافیہ صفحہ ۳۳ پر زیر تعریف عدل لفظ (الاصلیۃ) کی ترکیب میں فرمایا اسم منصوب مفعول نائب الفاعل جہاں (راجع الی الصیغۃ) اس سے معلوم ہوا کہ اسم منصوب فاعل نائب فاعل ہوتا ہے تو یہ حضرات اسم منصوب کو تاویل (منصوب) لیتے ہیں جو صیغہ اسم مفعول ہے۔ اور جمع الجمع مع ص ۱۹۲ میں اسم منصوب الیہ کی تفسیر لفظی اور معنوی بیان کر کے بعد تفسیر حکمی بایں طور بیان فرمائی (وہی وہو فاعلہ لما بعد علی الفاعلیۃ۔ كالصفة المشبهة نحو مرتب بوجہ تخریج ابوک کانک قلت منتسب الی قریش ابوک ویطرح خلاف غیہ وان لم یکن مشتقاً وان لم یفرح الظاهر فی ضمیر المستکن فیہ کما یؤفدہ اسم الفاعل المشتق۔ اس ظاہر ہوا کہ حضرت اسم منصوب کی تاویل (منتسب) لیتے ہیں جو صیغہ اسم فاعل ہے تو اس کا مفعول نائب فاعل ہوتا ہے بروقت ترکیب اسم منصوب عمل کو نظر انداز کیا جا کر یہ خطائے فاش ہے جس میں آجکل طلبہ دکھار اساتذہ بھی مبتلا ہیں۔

صفات

(۷) جیسے اسم فاعل اسم مفعول صفت شبہ اسم تفضیل کے عمل کو بروقت ترکیب نظر انداز نہ کریں۔ (۸) اسم فاعل وہ اسم مفعول پر الف لام بمعنی اسم موصول اس وقت ہوتا ہے جبکہ یہ بمعنی حدوث ہوں اور اگر بمعنی ثبوت میں تو بالاتفاق حرف تعریف ہوتا ہے جبکہ ان کے معنی تین زمانوں میں سے کسی ایک کے ساتھ مقید ہو کر ملحوظ ہوں تو بمعنی حدوث سمجھتے ہیں۔ اور اگر تین زمانوں میں سے کسی ایک کے ساتھ ان کے معنی کی تفسیر ملحوظ نہیں تو بمعنی ثبوت سمجھتے ہیں۔ یہ چیز دریافت کرنے کیلئے مزید توجہ و تامل ہوتی ہے کہ کہاں پر بمعنی حدوث ہیں اور کہاں پر بمعنی ثبوت (۹) تسمیہ میں واقع صفت شبہ الرحمن والرحیم عامل میں یہ کتب نحویں صفت شبہ کی بیان کر رہے اٹھارہ قسموں کے خارج جن میں بعض حسن اور بعض حسن اور بعض قبح ہیں کیونکہ اٹھارہ اقسام اس وقت میں جبکہ صفت شبہ اسم ظاہر میں عامل ہو (۱۰) اسم تفضیل کا استعمال بوجہ لفظ مؤنذ اس وقت واجب جبکہ معنی تفضیل پر مبنی ہو ورنہ واجب نہیں جیسے لفظ آخری کہ نوع راجع میں جوہ ثلثہ سے معنی کے استعمال کیا گیا ہے

ادھر تینوں نوع میں معرفت باللہ عمل بہر صورت کرے گا مخلوق غنیمتہ کاملہ

مائتہ عامِل کے مصنف

شیخ عبدالقادر جیلانی ہیں جو اردو کے اعتقاد معتزلی تھے اذہذا میں امام شافعی علیہ الرحمۃ کے مقلد کتابت کے لئے انہیں کی تالیف ہے جسکو مجموعہ مخمیر میں شامل کر دیا گیا ہے
ابوعلی فارسی کی کتاب اربعۃ اصباح کی شرح لکھی جو بیس جلدوں میں مکمل ہوئی۔ ۱۰۳۰ھ میں وفات پائی۔

اور اُس کے شارح

عارف باللہ شیخ عبدالرحمن جامی قدس سوا سالی ہیں بکافی الدامکنون الحمد ماہ بن محمد انور انکاسلی نقب مجلہ الدین اور شہر نور الدین۔
اشعار میں تخلص (جامی) تا تاریخ ۳۲ شعبان المعظم ۸۱۷ھ فرما سنا ایک قصبہ میں پیدا ہوئے جس کا نام بھام تھا اس کی طرف نسبت کے واسطے والد ماجد شیخ الاسلام
احمد جامی قدس سوا سالی کے جام (یعنی پیا کی طرف نسبت کے آپ کا تخلص (جامی) ہے قصبہ بھام کی طرف نسبت کرنے پر (جامی) کے معنی ہوئے قصبہ بھام کے کہنے والے
اور بھام شیخ الاسلام کی طرف نسبت کرنے پر (جامی) کے معنی ہوئے شیخ الاسلام کے بھام سے فیض حاصل کرنے والے چنانچہ خود اپنے ہی دوا میں نسبتوں کا اظہار کرتے ہوئے
فرمایا۔ ۵ مولد جام شہر قلم + بھام شیخ الاسلامی ست + لاجرم درجہ اشعار + بد معنی تخلص جامی است۔

نسب شریف اور تحصیل علم

آپ کے والدین کرمین مدفون امام محمد علیہ الرحمۃ کے نسل پاک سے ہیں جو امام عظیم ابو حنیفہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ کے تلمیذ خاص تھے اپنے والد ماجد شیخ الاسلام احمد جامی قدس سرہ السامی سے صرف دو سو کی تحصیل فرمائی پھر وراثت پر ہو چکا علامۃ جنید علیہ الرحمۃ سے شرح منقولہ اور مطول پڑھی پھر خواجہ علی سمرقندی علیہ الرحمۃ کے حلقہ میں حاضر ہوئے جو ستہ شریف ہرجانی قدس سرہ النورانی کے باکمال شاگرد تھے پھر شیخ محمد جاجراہی علیہ الرحمۃ کے درس میں شریک ہوئے جو علامہ سعد المذنبی تفتازانی کے سلسلہ لازمہ سے تھے پھر قاضی دوم دمرہ فہرست روزگار سے استفادہ کیا شرح مائتہ عامل کے علاوہ تصانیف کی تعداد ۵۵ ہے بعض تصانیف فارسی زبان میں ہیں اور بعض عربی زبان میں ۔

سلسلہ بیعت

مقدم الملة حضرت سعد الدین کاشغری قدس سرہ سے سلسلہ نقشبندیہ میں بیعت ہوئے اور خواجہ حبیب اللہ احرار قدس سرہ سے بھی استفادہ کیا۔

وقات

جب عمر شریف ایک سی سال کو پہنچی تو بتایا کہ ۱۸ محرم الحرام ۹۸ھ بمقام ہرات وصال فرمایا۔ آیت کریمہ ومن دخلہ کان آمناً سے مراد تھا کہ جس کو بھڑا دبا رہے بائیں بازو نظم کیلئے جاسی کہ وہ قبل جنت بشوق رفت۔ فی روضۃ مغلطہ ارضھا السماء مملکت آغا زشت بدروازہ بہشت۔ تاریخ حصہ من مغلطہ کان آمناً اور مولانا آغا مدد اسی علیہ الرحمۃ نے اس تاریخ کو خالص عربی زبان میں فرمایا بجا مئی الذی ہو حجاج بجا مناد کلا یرحون فی جسد المقبر کا مناد۔ قد مات بالہرات وقد حل بالحرآم۔ ارختہ ومن دخلہ کان آمناً۔

بارگاہ نبوی میں مقبولیت

مقدم معظم جناب شیخ بشیر الدین صاحب مرحوم نے اپنی اساتذہ معظم حضرت مولانا عبد السمیع صفا (بیدل) قدس سرہ سے نقل کر کے بیان فرمایا کہ ایک قصیدہ لغت تالیف کر کے بائیں خیال روایت تھے۔ کہ مدینہ منورہ حاضر ہو کر مہاجر شریف میں عرض کرینگے بھڑکتے ہوئے جاہل تھے عالم نستی طاری تھا جب مدینہ منورہ سے قریب پہنچے تو مجرب اہل اللہ تعالیٰ علیہ السلام نے ایک صاحب خواب میں ارشاد فرمایا کہ جاسی آگاہ ہے اس کے ہندو کا قصیدہ کا یہ شعر یہاں پڑھ کر پڑھے خواہم از شوق دست پس تو برد و دست ہیروں کن از یمانی برد و نہ اسکی خاطر مانتہ قریب ہر نکالنا پڑے گا۔ جس سے فتنہ عظیم پاموئے کا خطرہ ہے۔ اللہ اکبر کیا۔ ایسی مقبولیت خدایک فضل اللہ یوتیہ من لیشاء۔ وہ قصیدہ تیار ہے۔

یا نبی اللہ السلام علیک	انما الفوز والفلاح لک ربیک	بس بود جاہ و احترام مرا	یک علیک از تو صد سلام مرا
بسلام آمدم جو اجم وہ	مرحے بردل خراہم نہ	خواہم از شوق دست پس تو برد	دست یوں کن از یمانی برد
دہرے تو برد پوش از من	بناروئے خود ز برد یمن	سویم انگن ز رحمتہ نظرے	باز کن بر رخ ز لطف و دے
زاری من شنو تکلم کن	گر یے من نگر تبسم کن	لب بچنبیاں پیے شفا یمن	منگر در گناہ و طاعت من
گر نہ فتم طریق سنت تو	ہستم از غاصیاں امت تو	رحم کن بر من و فقیری من	دست دہ بہر دستگیری من
الحول و ودیدہ خاک نعلینیت	رشتہ جاں شرک نعلینیت	روئے مجنوں بر آں زمیں ولی	کہ بود پائے ناقہ لیسلی
ایں خوشتر آں سوزیں کہ مرلست	یا بر آں جاگذازل تحمل تست	بر گیا ہے کر آں زمیں خیزد	ناقہ و حبیب یا سمنیں خیزد
پیش آن بارگاہ نورانی	شود بر خاک راہ پیشانی	دور آں بارگاہ حشمت ناز	پیش سینہ نہادہ دست نیاز
و مبدور معنی سفتہ	خالی از لاف و دعوی گفتمہ	کے بود کہ میال ممبر و قبر	کردہ صد چاک حبیب خرقہ قہر
یا رسول اللہ السلام علیک	انما الفوز والفلاح لک ربیک	کے بود بادے ز غم رستہ	جامی احرام آں حرم بستہ

ادب

ہلکے استاد معظم حضرت مولانا عبدالحی صفا اصفہانی قدس سرہ النورانی۔۔۔۔۔ نے واقعہ ذیل بیان فرمایا جو اہل العلوم معینہ عثمانیہ جو شریفین میں دیکھے معقولات کے درمیں علی تھے بلکہ تیرہ مدینہ منورہ حاضر ہوئے تو کھانا پینا بائیں خیال ترک کر دیا کھانے پینے سے پاخانہ پشیمان کی حاجت ہوگی مبادا جس مقام پر قضا جت کی جائے وہاں پر پائے آندس پڑا ہو کہ نظر عشق میں آئی ہو لیکن شرعی حکم نہیں بلکہ اپنے اپنے لڑکے مطابق امکانی تو ہے جیسے پھر کے ایک شہر میں خرم جنب نشی صلا حین مساع عرف چارہاں مرحوم بیان فرمایا کہ ہمارا والد ماجد ہمیں ہدایت کی تھی کہ شکار کو جاؤ تو گروہ کو نہ مارنا کیونکہ اسکی عمر ہزار سال سے بھی اندر ہوتی ہے جس گروہ کو تم مامد شاید اس رسول پاک صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم کو دکھا ہو ایسے گروہ کو مارنا نشان ادب سے بعید ہے الغرض کچھ دن قیام کر کے بعد مرزا اقدس پر حاضر ہو کر طالب جازتہ ہونے کے لئے عرض کیا بشرفی دوم چہ فرمائی تو فرمایا کہ جواب یا بسلامت مدی و ہزار آئی۔ یہ جواب سن کر ہر پاسہ مست آن گئے کہ اس جواب میں وہاںہ حاضر فی نصیب ہوئے کا خرم ہے چنانچہ دوبارہ حاضر ہوئے اور حسب معمول ساتھی قیام کیا پھر کچھ عرصہ کے بعد سلام رخصت کیلئے حاضر ہوئے ساتھی کی طرح عرض کیا بشرفی دوم چہ فرمائی اس سے تبراؤ کہ جواب آیا تو شکار ہو گئے کہ جواب آنا اس بات کی دلیل ہے کہ آندہ حاضر فی نصیب ہوگی چنانچہ واپسی پر واصل ہو گئے مدد اللہ تعالیٰ رحۃ واسعة و فاضلنا من فیوضہ الساطعۃ فی النیاء والاخرۃ۔ و آخر دعوانا ان الحمد للہ رب العالمین و صلی اللہ تعالیٰ علی خیر خلقہ و علی عترتہ سیدنا و مولانا و اولادنا محمدی آلہ و صحبہ اجمعین رحمۃک یا ارحم الراحمین۔

فقیر سید غلام جیلانی صدر المدرسین مدرسہ اسلامی عربیہ ندوۃ طہیرہ ۱۳۶۰ھ ۱۳۶۱ھ چہا ہشتہ ۱۳۶۰ھ

دینی علمی معلومات کے لئے درسی غیر درسی کتابیں

1:- البشیر شرح نحو میر

شارح و مترجم:- امام النحو حضرت علامہ غلام جیلانی میرٹھی رحمۃ اللہ علیہ

نحو میر جو کہ نحو کی بنیادی کتاب ہے اس کے مسائل کو مکافقہ سمجھنے اور ضبط کرنے والے کے لئے ہدیۃ النحو۔ کافیہ۔ کا سمجھنا آسان ہو جاتا ہے اور نحو میر کا سمجھنا اور بے شمار دیگر نحوی مسائل و معلومات کے لئے درس نظامی اور عربی زبان پر عبور حاصل کرنے کے لئے البشیر شرح نحو میر کا مطالعہ ہر علمی ذوق رکھنے والے کے لئے مفید ترین ہے۔ آج ہی طلب فرمائیں۔
قیمت مجلد:- 90/- روپے

2:- شرح مائتہ عامل گھوٹویہ

شارح:- حاجی الحرمین الشریفین علامہ حافظ محمد جمال الدین گھوٹوی

جو کہ مائتہ عامل پر لکھی گئی کتابوں کا آسان مجموعہ ہے۔ جو کہ علماء و طلباء کے یکساں مفید ترین ہے۔
قیمت مجلد:- 30/- روپے
آج ہی طلب فرمائیں۔

3:- خیر التابعین سیدنا اویس قرنیؓ

کے حالات، ملفوظات، کرامات، وظائف و عملیات و دیگر علمی نکات پر مشتمل جو کہ 1156ھ میں تحریر کی گئی

نسیم یمن فی حالات اویس قرنؓ

از علامہ:- اشفاق المحمود رحمۃ اللہ علیہ مرتب:- محمد رمضان ضیاء الباروی قیمت مجلد:- 75/- روپے

نماز سعیدی مترجم

4:- نماز کے مسائل کو سمجھنے کے لئے امام اعظم ابو حنیفہ نعمان بن ثابت متوفی 150ھ کی فقہ و تحقیق کے عین مطابق

نماز سعیدی مترجم کلاں و پاکٹ سائز بچوں، بچیوں، عامۃ المسلمین کے لئے جس کا پڑھنا فائدہ سے خالی نہیں ہے

Ph: 516997

511073

ادارہ ضیاء السنۃ مسجد شاہ سلطان کالونی ریلوے روڈ ملتان

ناشر

نیز ہماری مطبوعات ہر دینی کتب خانہ کے علاوہ مکتبہ غوثیہ مدرسہ ہدایت القرآن نوری مسجد ممتاز آباد ملتان سے بھی حاصل کریں